

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1997-1998

9 juni 1998

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**– van de heren Mark Van der Poorten, Fred Dielens, Julien Demeulenaere,
Etienne Van Vaerenbergh, Georges Cardoen en Herman De Loor –**

**betreffende de nood aan vereenvoudiging en herorganisatie
van de gemeentelijke adviesradenstructuur**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden,
Stadsvernieuwing en Huisvesting
uitgebracht door de heer Marcel Logist**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Georges Cardoen.

Vaste leden : de heren Georges Beerden, Georges Cardoen, mevrouw Veerle Heeren, de heren Marc Olivier, Mark Van der Poorten ;

de heren Ward Beysen, Julien Demeulenaere, Francis Vermeiren ;

de heren Herman De Loor, André Kenzeler, Marcel Logist ;

de heren Filip Dewinter, Christian Verougstraete ;

de heer Etienne Van Vaerenbergh ;

mevrouw Vera Dua.

Plaatsvervangers :

de heren Leonard Quintelier, John Taylor, mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche, de heren Bart Vandendriesche, Marc Van Peel ;

de heren Marc Cordeel, Jacques Devolder, Freddy Feytons ;

de heren Johnny Goos, Jacques Timmermans, Tuur Van Wallendael ;

de heren Wilfried Aers, Frank Creyelman ;

de heer Paul Van Grembergen ;

mevrouw Ria Van Den Heuvel.

Zie :

1020 (1997-1998)

– Nr. 1 : Voorstel van resolutie

INHOUD

	Blz.
I. Inleidende uiteenzetting door de heer Mark Van der Poorten namens de indieners	4
II. Algemene bespreking	5
III. Bespreking van de tekst van het voorstel van resolutie	5
IV. Stemming	6
TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE	7
BIJLAGE I : Gedachtewisseling van 5 februari 1997 en van 26 februari 1997 over de problematiek van de gemeentelijke adviesraden	9
Bijlage I.1. Overzicht van de verschillende adviesraden met vermelding van hun rechtsgrond	37

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting behandelde op 28 mei 1998 het voorstel van resolutie betreffende de nood aan vereenvoudiging en herorganisatie van de gemeentelijke adviesradenstructuur.

Aan de indiening en de behandeling van dit voorstel van resolutie ging enige geschiedenis vooraf. Op 13 juni 1996 besprak de commissie het voorstel van decreet van de heer Fred Dielens c.s. houdende oprichting en erkenning van gemeentelijke ouderenraden (Stuk 130 (1995-1996) – Nr. 1). Uit die besprekingen bleek dat de commissie van oordeel is dat er een zekere wildgroei en ondoelmatigheid inzake gemeentelijke adviesraden in het algemeen is vast te stellen en dat er nood is aan een globale benadering.

Daarom organiseerde de commissie tijdens de vergaderingen van 5 februari 1997 en 26 februari 1997 een gedachtewisseling over de problematiek van de gemeentelijke adviesraden met respectievelijk de heer Marc Suykens, directeur van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), en de heer Guido Decoster, directeur-generaal van de administratie Binnenlandse Aangelegenheden (ABA). Het verslag van deze gedachtewisselingen is als bijlage opgenomen. De conclusie uit de gedachtewisselingen was dat er nood is aan een algemeen kader met het oog op een vereenvoudiging, herorganisatie en/of herstructurering van de lokale adviesraden. Een dergelijk algemeen kader ligt overigens in de lijn van het advies van de Commissie Bestuurlijke Organisatie over de organisatie van het binnenlands bestuur in Vlaanderen.

Tijdens de vergadering van 7 januari 1998 werd dan de bespreking van het voorstel van decreet houdende oprichting en erkenning van gemeentelijke ouderenraden hernomen. Er werd beslist om op basis van de gedachtewisselingen over de gemeentelijke adviesraden en de reeds gevoerde besprekingen over het voorstel van decreet van de heer Dielens een voorstel van resolutie uit te werken dat door zoveel mogelijk fracties zou kunnen worden onderschreven.

Het voorstel van resolutie werd op 28 mei 1998 unaniem aangenomen door de commissie. Na de goedkeuring ervan trok de heer Fred Dielens zijn voorstel van decreet houdende oprichting en erkenning van gemeentelijke ouderenraden in.

I. Inleidende uiteenzetting door de heer Mark Van der Poorten namens de indieners

De heer Mark Van der Poorten herinnert aan de besprekingen die er in de commissie werden gehouden over de problematiek van de gemeentelijke adviesraden (zie supra). Hij wijst erop dat een voorstel van resolutie normaliter de aanzet vormt tot een debat. In dit geval evenwel vormden de gedachtewisselingen over de lokale adviesraden en de bespreking van het voorstel van decreet houdende oprichting en erkenning van gemeentelijke ouderenraden de inspiratiebronnen voor het voorstel van resolutie.

De spreker verklaart dat de indieners op basis van bovengenoemde besprekingen een voorstel van resolutie hebben voorbereid dat zo goed mogelijk de consensus in de commissie over de gemeentelijke adviesraden tracht weer te geven. Bovendien houdt het voorstel van resolutie rekening met de bedenkingen en suggesties die er tijdens de hogervermelde gedachtewisselingen werden gemaakt door de heren Marc Suykens (VVSG) en Guido Decoster (ABA).

De spreker merkt op dat de wet- en decreetgever in een aantal gevallen adviesraden verplicht oplegt. Dat leidt niet noodzakelijk tot een goede adviesverlening. Ook de vraag van een steeds mondiger wordende bevolking naar de oprichting van bepaalde adviesraden geeft niet steeds aanleiding tot een goed functioneren ervan. Zoals ook door de VVSG werd gesuggereerd, zou een hergroepering van taken wenselijk zijn, zodat ook een betere structuur van die adviesraden zou kunnen worden georganiseerd. Een andere suggestie was dat men zich naar de toekomst diende te onthouden van steeds meer verplichtingen inzake de oprichting van adviesraden. Op middellangetermijn zou een afschaffing van de huidige reglementering en de uitvaardiging van een algemeen decreet dat de adviesradenstructuur zou regelen aangewezen zijn.

Uit de uiteenzettingen van de heer Decoster onthoudt de spreker dat lokale adviesraden vaak werden opgericht vanuit de overtuiging dat de inwoners zich op die manier meer bij het bestuur zouden betrokken voelen. Er zijn evenwel ook andere participatiemogelijkheden zoals openbare onderzoeken, enquêtes enzovoort. Een van de gevaren van de wildgroei van de adviesraden is bovendien dat lokale mandatarissen zouden afhaken. Niettemin zijn er aan de adviesraden ook positieve elementen verbonden die zouden moeten worden versterkt. Zoals ook door de heer Decoster werd benadrukt, moet de rol van de lokale adviesraden

correct worden gedefinieerd en moet het lokaal bestuur kunnen beslissen over de al dan niet oprichting van adviesraden. Indien er toch een verplichting tot oprichting zou worden opgelegd, moet de hogere overheid instaan voor de subsidiëring. Nog volgens de suggesties van de administratie dient er geopteerd te worden voor een evenredige samenstelling van betrokkenen en deskundigen met uitsluiting van gemeenteraadsleden. Er wordt tevens benadrukt dat adviezen grondig moeten worden onderbouwd en dat zij geenszins bindend kunnen zijn. Ten slotte pleitte de administratie voor een aangepast juridisch kader binnen de nieuwe gemeentewet.

In het voorstel van resolutie wordt de Vlaamse regering gevraagd om met deze elementen ernstig rekening te houden. Alleszins moet een verdere wildgroei en toenemende inefficiëntie van lokale adviesraden worden tegengegaan. De indieners dringen aan op een algemeen decretaal kader voor de gemeentelijke adviesradenstructuur. Verder vragen zij een correcte definiëring van de rol van adviesraden. Ten slotte roepen zij de Vlaamse regering op initiatieven te nemen tot vereenvoudiging, herorganisatie en/of hergroepering van de gemeentelijke adviesstructuur rond inhoudelijke thema's, bevolkings- en leeftijdsgroepen of territoriale bevoegdheden.

De spreker dankt tot slot de commissieleden voor hun bijdrage aan de debatten over de lokale adviesraden en aan het totstandkomen van het voorstel van resolutie. Inzonderheid dankt hij de heer Fred Dielens die – ondanks zijn hartstochtelijk pleidooi voor een categoriale ouderenraad – uiteindelijk bereid werd gevonden zich aan te sluiten bij het algemene kader dat voor het geheel dient uitgewerkt te worden.

II. Algemene bespreking

Mevrouw Vera Dua verklaart dat zij het voorstel van resolutie zal steunen. Zij achtte het evenwel niet opportuun in te gaan op de uitnodiging van de indieners om het voorstel van resolutie mee te ondertekenen. Voor haar dient heel de discussie over de adviesraden immers bekeken te worden in het kader van het rapport van de Commissie Bestuurlijke Organisatie. Dat neemt niet weg dat de spreker zich kan terugvinden in de – zij het algemene en soms vage – principes die in het voorstel van resolutie vervat zitten. Zij verheugt zich met name over het pleidooi voor een evenredige samenstelling van de adviesraad, waarin zowel rechtstreeks betrokkenen en geïnteresseerde inwo-

ners als deskundigheid aan bod komt. De spreker ziet hierin een eerste stap naar een ontzuiling van de adviesradenstructuur en een goede gelegenheid om de adviesraden op een nieuwe leest te schoeien. Ten slotte spreekt zij de hoop uit dat er in het verdere debat over deze aangelegenheid meer krijtlijnen kunnen worden uitgetekend over wat een adviescultuur moet zijn.

De heer Francis Vermeiren verheugt zich over de passage waarin gesteld wordt dat bij de uitwerking van een gemeentelijke adviesradenstructuur de diversiteit van de gemeenten dient te worden gerespecteerd. Voorts informeert hij wat de indieners precies bedoelen met de stelling dat een evenredige en representatieve samenstelling van de adviesraden "betracht" wordt. Zit er in het woord "betrachting" geen beperking vervat ?

De heer Mark Van der Poorten verklaart dat de bedoelde passage is ingegeven door de diversiteit aan raden die er op dit moment bestaat. Sommige raden zijn wettelijk verplicht, andere lokale raden en comités komen eerder spontaan tot stand. Op het terrein zelf loopt de samenstelling van al die raden enorm uiteen. In de resolutie wordt aan de regering gevraagd een algemeen decretaal kader te creëren. De indieners vinden het belangrijk dat daarin een evenredige en representatieve samenstelling betracht wordt, waarin zowel rechtstreeks betrokkenen, geïnteresseerden als deskundigen aan bod kunnen komen. Het gaat hier vooralsnog inderdaad over een wens, die na verdere discussie nog dient te worden geconcretiseerd.

De heer Georges Cardoen vraagt dat de Vlaamse regering enige bekwame spoed zou zetten achter de vraag tot uitwerking van een algemeen decretaal kader. Dat zou een taak moeten zijn voor de huidige en niet de komende regering.

De heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, kan volledig instemmen met het voorstel van resolutie. Het ligt volgens hem in het verlengde van een aantal voorstellen van het CBO-rapport. De minister is bereid de inhoud van de resolutie in te brengen in de besprekingen over het pact met de gemeenten.

III. Bespreking van de tekst van het voorstel van resolutie

De heer Herman De Loor stelt een tekstcorrectie voor die ertoe strekt om in de achtste streep, 3°, op de tweede regel na de woorden "herorganisatie

en" toe te voegen "/of". Volgens de spreker stond het als dusdanig ook in het oorspronkelijk ingediende voorstel van resolutie. De commissie stemt eenparig in met de tekstcorrectie.

IV. Stemming

Het voorstel van resolutie betreffende de nood aan vereenvoudiging en herorganisatie van de gemeentelijke adviesradenstructuur wordt unaniem aangenomen met 10 stemmen.

De verslaggever,

Marcel LOGIST

De voorzitter,

Georges CARDOEN

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op het grote aantal bestaande gemeentelijke adviesraden ;
- overwegende dat het nodig is regelend op te treden ten aanzien van de gemeentelijke adviesraden om de positieve bijdragen die kunnen uitgaan van een deskundige adviesverstrekking, te vrijwaren en tegelijkertijd de ongewilde nevenwerkingen ervan te beperken ;
- overwegende dat een algemeen aanvaarde definiëring ontbreekt van wat adviesverlening is, wat een juiste toewijzing en aflijning verhindert van de taken die aan adviesraden kunnen gegeven worden ;
- overwegende dat het gemeentebestuur bevoegd is om adviesraden op te richten en te erkennen en te bepalen in welke gevallen het die adviesraden wenst te consulteren ;
- overwegende dat het principieel tot de bevoegdheid van het gemeentebestuur behoort om concreet te beslissen hoe de inspraak wordt georganiseerd ;
- overwegende dat het aan de gekozen mandatarissen toekomt om de uiteindelijke beleidskeuzen te maken, rekening houdend met het hele maatschappelijke gebeuren en de verschillende deelbelangen tegen mekaar afwegend ;
- overwegende dat het verplicht opleggen door de decreetgever van de oprichting en erkenning van gemeentelijke adviesraden moet worden beperkt tot de gevallen met een onbetwistbaar maatschappelijk belang ;
- vraagt de Vlaamse regering
 - 1° een algemeen decretaal kader voor de gemeentelijke adviesradenstructuur uit te werken waarbinnen :
 - a) de diversiteit van de gemeenten wordt gerespecteerd ;
 - b) de beslissingsautonomie en de eigen verantwoordelijkheid van de gekozen mandatarissen worden gewaarborgd ;

c) de adviesverstrekking maximaal benut wordt om tot een grotere kwaliteit van bestuur te komen ;

d) een evenredige en representatieve samenstelling van de adviesraden betracht wordt waarin zowel de inzet van rechtstreeks betrokken en geïnteresseerde inwoners, als deskundigheid aan bod komt ;

e) gewaarborgd wordt dat de adviesraden maximaal om advies gevraagd worden over materies die hen aanbelangen ;

2° een correcte definiëring van de rol van adviesraden uit te werken waarbij hun opdracht afgelijnd wordt ten opzichte van andere overleg- en inspraakvormen ;

3° initiatieven te nemen tot vereenvoudiging, herorganisatie en/of hergroepering van de gemeentelijke adviesstructuur rond inhoudelijke thema's, bevolkings- en leeftijdsgroepen of territoriale bevoegdheden.

BIJLAGE I.

Gedachtewisseling van 5 februari 1997 en van 26 februari 1997 over de problematiek
van de gemeentelijke adviesraden

INHOUD

Blz.

Vergadering van 5 februari 1997

I. Inleiding door de voorzitter	11
II. Uiteenzetting door de heer Marc Suykens	11
1. Feitelijke toestand : overzicht, cijfers en wetgevend kader	12
2. Elementen ter evaluatie	16
3. Enkele suggesties en voorstellen	19
III. Bespreking	20
1. Vragen en opmerkingen van de commissieleden	20
2. Antwoorden van de heer Marc Suykens	22

Vergadering van 26 februari 1997

I. Inleiding door de voorzitter	24
II. Uiteenzetting door de heer Guido Decoster	24
1. Ontstaan en ontwikkeling van de adviesraden	24
2. Beknopte analyse	26
3. Conclusies en beleidsaanbevelingen	27
III. Bedenkingen en opmerkingen van de heer Marc Suykens	30
IV. Bespreking	31
1. Vragen en opmerkingen van de commissieleden	31
2. Antwoorden van de heer Guido Decoster	34
3. Antwoorden van de heer Marc Suykens	35
V. Voorlopige conclusies	36
BIJLAGE : Overzicht van de verschillende adviesraden met vermelding van hun rechtsgrond	37

DAMES EN HEREN,

Tijdens de vergaderingen van 5 februari 1997 en 26 februari 1997 organiseerde de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting een gedachtewisseling over de problematiek van de gemeentelijke adviesraden.

De commissie nodigde hiervoor twee deskundigen uit. Op 5 februari 1997 werd een inleiding gegeven door de heer Marc Suykens, directeur van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG).

Op 26 februari 1997 werd de bespreking voortgezet met de heer Marc Suykens en met de heer Guido Decoster, directeur-generaal van de administratie Binnenlandse Aangelegenheden.

Vergadering van 5 februari 1997

I. Inleiding door de voorzitter

De voorzitter verwijst naar 2 voorstellen van decreet die momenteel in behandeling zijn in de commissie en die betrekking hebben op de gemeentelijke adviesraden. Het gaat om het voorstel van decreet van de heer Fred Dielens houdende de oprichting en erkenning van gemeentelijke ouderenraden (Stuk 130 (1995-1996) – Nr. 1) en het voorstel van decreet van de heer Carl Decaluwé houdende oprichting van gemeentelijke adviesraden voor ruimtelijk welzijn (Stuk 95 (BZ 1995) – Nr. 1).

Verschillende commissieleden hebben erop aangedrongen om de problematiek van de gemeentelijke adviesraden globaal te bekijken. Op dit ogenblik bestaan er op gemeentelijk vlak immers reeds tal van adviesraden, die al of niet in het kader van een decretale verplichting werden opgericht. Aldus kennen we reeds gemeentelijke cultuurraden, welzijnsraden, milieuraden, jeugdraden, sportraden, verkeersraden, commissies voor ruimtelijke ordening, ouderenraden, gezinsraden, enzovoort. Men kan dan ook spreken van een heuse cultuur van de adviesraden.

Verschillende collega's hebben over het grote aantal adviesraden reeds bedenkingen geuit. Men vraagt zich af of de inspraak en de participatie van de bevolking – die wenselijk zijn – daadwerkelijk wordt verbeterd via de adviesraden. Wie bevolkt al deze adviesraden ? Zijn ze wel representatief ? Spelen de adviesraden uiteindelijk geen politieke rol ? Wat zijn de gevolgen voor de gemeentelijke mandatarissen op het vlak van investering van tijd en op het vlak van de politieke besluitvorming ? Zijn er andere formules denkbaar om de inspraak en de participatie van de bevolking te verbeteren ?

De adviesraden roepen kortom tal van vragen op die nader onderzocht dienen te worden. De commissie nodigde daarom de heer Marc Suykens uit, die vanuit zijn dagdagelijkse contacten met de gemeentebesturen goed vertrouwd is met deze materie.

II. Uiteenzetting door de heer Marc Suykens

Eerst zal een inventaris worden gemaakt van de feitelijke situatie van de adviesraden in de Vlaamse gemeenten. Vervolgens zullen een aantal elementen worden aangebracht ter evaluatie van deze feitelijke toestand. Ten slotte worden enkele mogelijke beleidsopties voor de toekomst geformuleerd.

Vooreerst is er natuurlijk het probleem van de definitie. Wat verstaan we onder een gemeentelijke adviesraad ? In de praktijk en in de wetgeving constateren we dat daar zeer veel verschillende invullingen worden aan gegeven. Als werkdefinitie gaan we er vanuit dat het gaat om door het gemeentebestuur erkende organen die als voornaamste opdracht hebben om het bestuur te adviseren over bepaalde gemeentelijke beleidsmateries en waarvan de samenstelling in meerderheid uit burgers of afgevaardigden van de bevolking bestaat.

1. Feitelijke toestand : overzicht, cijfers en wetgevend kader

Uit de inventaris hieronder blijkt dat er enkele duizenden gemeentelijke adviesraden bestaan in de 308 Vlaamse gemeenten. Een aantal van deze raden moet verplicht opgericht worden door de gemeentebesturen als gevolg van specifieke wetten of decreten of via subsidiëeringsmechanismen. Toch zijn er daarnaast heel wat gemeentelijke adviesraden die onder geen enkele verplichting vallen en toch werden opgericht en erkend door de gemeenten. Dit is vooral een gevolg van het feit dat diverse (zowel louter lokale als op Vlaams niveau georganiseerde) belangenorganisaties ijveren voor de oprichting van specifieke adviesraden.

In grote lijnen zijn er drie soorten adviesraden te onderscheiden :

- thematische adviesraden (per beleidssector) bijvoorbeeld milieu, ruimtelijke ordening, cultuur, ... ;
- categoriale adviesraden (per bevolkingsgroep) bijvoorbeeld jeugd, senioren, gehandicapten, migranten, ... ;
- territoriale adviesraden (per wijk of deelgemeente) bijvoorbeeld wijkraad, dorpsraad,

a. Adviesraden in verband met grondgebonden materies

Vooreerst moet hier melding worden gemaakt van de gemeentelijke commissies voor advies in de ruimtelijke ordening (GCA's of GARO's). Op grond van de wet van 29 maart 1962 omtrent de ruimtelijke ordening en de stedenbouw moet een dergelijke adviescommissie verplicht opgericht worden in alle gemeenten van meer dan 10.000 inwoners (en zij moeten verplicht advies geven over gemeentelijke plannen van aanleg : BPA's en APA's). De samenstelling en de werkwijze zijn geregeld bij wet en bij ministeriële omzendbrief. De definitieve erkenning en samenstelling worden vastgelegd per gemeente en per ministerieel besluit. Zo heeft er na de start van de nieuwe gemeentelijke legislatuur (1 januari 1995) opnieuw een erkenningsprocedure plaats gegrepen.

Op dit moment zijn er 63 gemeentelijke adviescommissies bij ministerieel besluit erkend (en gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad). Van de 210 gemeenten boven de 10.000 inwoners zijn er dus nu wettelijk 147 niet conform met deze wetgeving. We vermelden nog dat er in een beperkt aantal van deze gemeenten wel een adviesraad of -commissie voor ruimtelijke ordening bestaat en erkend is door het gemeentebestuur, maar dat deze niet conform de wet van 1962 werd samengesteld (al of niet bewust gewild door het gemeentebestuur).

Ten tweede zijn er de adviesraden voor leefmilieu. Alle gemeentebesturen die de milieuconvenant 1992-1996 met het Vlaamse Gewest onderschreven, waren verplicht over te gaan tot de oprichting van een gemeentelijke milieuraad, die verplicht om advies moet worden gevraagd over de milieubeleidsnota en het GNOP, het Gemeentelijk Natuurontwikkelingsplan.

Gemeentebesturen die niet in orde waren met deze bepaling kregen geen subsidie op grond van artikel 7 van de convenant (algemene subsidie voor inventaris, beleidsnota, milieuraad, milieuambtenaar). 294 gemeenten op de 308 hebben deze milieuconvenant ondertekend en beschikken dus over een milieuraad (slechts in enkele gevallen is dit gedurende een bepaalde tijd een probleem geweest). Vermelden we nog dat de milieuconvenant ook een zogenaamde 'opvolgingscommissie' in het leven roept die de totstandkoming van het GNOP moet begeleiden. Zowel de milieud adviesraad als deze 'opvolgingscommissie' staan opnieuw in de nieuwe milieuconvenant (1997-1999). De samenstelling van deze laatste commissie staat (spijtig genoeg) opnieuw gedetailleerd omschreven.

Ten derde vermelden we dat nogal wat gemeentebesturen zelf zijn overgegaan tot de oprichting van 'verkeerscommissies' (ongeveer 45 % van de 308 gemeenten). Hier is wel veel verschil in samenstelling en werking te merken. Soms gaat het enkel over een kleine technische commissie (met enkele specialisten zoals de politiecommissaris, een verkeersdeskundige, de betrokken schepen, de verkeersdienst of de technische dienst) maar in de meeste gevallen is het een echte adviesraad waarin ook een aantal afgevaardigden van bevolkingsgroepen deelnemen (oudercomités van scholen, wijkcomités, individueel geïnteresseerden, afge-

vaardigden van gezinsverenigingen of andere instellingen, ...). In een beperkt aantal gemeenten gaat het om een werkgroep (of deelcommissie) van de adviesraad voor ruimtelijke ordening.

Ten slotte vestigen we de aandacht op het feit dat er naast deze vaste adviesorganen in een aantal gemeenten nog andere tijdelijke adviesstructuren kunnen bestaan. In die gemeenten waar een herwaarderingsgebied werd erkend door de Vlaamse overheid is er op grond van het KB tot subsidiëring van stads- en dorps herwaarderingsoperaties (1978) de verplichting om een stuurgroep op te richten. Zo werden heel wat stuurgroepen opgericht. Ondertussen zijn vele daarvan een stille dood gestorven omdat de herwaarderingsoperatie wegens onvoldoende financiële middelen stilgevallen is. Gemeentebesturen die de voorbije jaren een gemeentelijk structuurplan opmaakten, werkten in de meeste gevallen met een stuurgroep die adviseerende bevoegdheid had ten aanzien van de gemeenteraad.

b. Adviesraden in verband met culturele materies

Als gevolg van de Cultuurpactwet van 16 juli 1973 (gebruikersinspraak) en het decreet van 24 juli 1991 houdende de organisatie van het overleg en de inspraak in het gemeentelijk cultuurbeleid (en aangepast in 1993 voor de jeugdraden) is elk gemeentebestuur verplicht om minstens één adviesraad voor cultuurbeleid op te richten. In de praktijk is gebleken dat de meeste gemeentebesturen drie adviesorganen op grond van dit decreet hebben opgericht of erkend : meestal een culturele raad, een sportraad en een jeugdraad (meestal was dit de bevestiging van de bestaande toestand van vóór het decreet). In een beperkt aantal gemeenten werden zelfs meer dan drie raden opgericht die volgens het gemeentebestuur vallen onder dit decreet : bijvoorbeeld een kunstenoverleg, een adviesraad voor toerisme, een monumentenoverleg, een gezinsraad, een seniorenraad, soms zelfs territoriale of wijk- of deelgemeentelijke culturele raden.

De cijfers :

- in 274 op 308 gemeenten is er een culturele raad ;
- in 247 op 308 gemeenten is er een jeugdraad ; in 27 gemeenten is er een werkgroep jeugd binnen de culturele raad ;
- in 245 op 308 gemeenten is er een sportraad. In enkele gemeenten is er een werkgroep sport binnen de culturele raad.

Iets meer dan dertig gemeenten zijn niet in orde met het decreet omdat ze over geen enkele adviesraad inzake culturele materies beschikken. Belangrijk is dat het daarbij grotendeels gaat om gemeenten beneden de 10.000 inwoners (23).

Alhoewel het hier gaat om adviesraden inzake inhoudelijke culturele materies is er bijna overal een typische categoriale raad opgericht, namelijk de jeugdraad (en in sommige gevallen ook een seniorenraad). Toch leidt dit soms tot discussie. In principe kan de jeugdraad op grond van dit decreet enkel verplicht tot advies overgaan als het gaat om jeugdwerkbeleid. Nochtans zijn er heel wat jeugdraden die ook allerlei aspecten van gemeentelijk jeugdwelzijn wensen te adviseren. Het kunstmatige onderscheid tussen culturele materies en welzijnsmateries dat ontstaan is als gevolg van de regionalisering, is in de plaatselijke praktijk totaal irrelevant.

De werking van de gemeentelijke jeugdraden is onrechtstreeks ook bevorderd geworden door het decreet op de subsidiëring van het jeugdwerkbeleid : de gemeentebesturen moeten het jeugdwerkbeleidsplan tot stand brengen in overleg met de betrokken jongeren(groepen).

Voor de culturele sector moet er bovendien nog gewezen worden op de verplichtingen van de cultuurpactwet inzake het beheer van de culturele infrastructuur. In de decreten inzake culturele centra, inzake gemeentelijke sportdiensten en inzake de plaatselijke openbare bibliotheken zijn er in uitvoering van de cultuurpactwet bepalingen opgenomen over beheers- en adviesorganen voor deze infrastructuren. Verschillende formules zijn mogelijk. In de praktijk betekent het dat er zeker in elke gemeente die beschikt over een openbare bibliotheek een bibliotheekcommissie is en dat er ook voor de gemeentelijke culturele cen-

tra, de sportcentra, de jeugdcentra, musea of andere gemeentelijke culturele infrastructuur de passende advies- of beheersorganen moeten zijn.

c. Participatieraden in het (gemeentelijk) onderwijs.

Het decreet van 21 oktober 1991 betreffende de medezeggenschap in het gesubsidieerd onderwijs verplicht ook de gemeentebesturen als inrichtende overheid van onderwijs om in iedere onderwijsinstelling een participatieraad op te richten.

In deze raad moeten vier geledingen participeren : ouders, personeel, de inrichtende macht (het gemeentebestuur) en de lokale gemeenschap. In totaal bestaan er ongeveer 550 participatieraden voor het gemeentelijk onderwijs.

d. Preventieraden.

Steden en gemeenten die een veiligheidscontract (11 Vlaamse steden) of een preventiecontract (21 Vlaamse gemeenten, binnenkort aangevuld met 9) hebben afgesloten met het federale ministerie van Binnenlandse Zaken moeten beschikken over een stedelijke of gemeentelijke consultatieve preventieraad (zie circulaire van de minister OOP 18 modelreglement). In meer dan dertig gemeenten is deze raad verplicht. Daarnaast zijn er enkele andere gemeenten die zelf spontaan zijn overgegaan tot de oprichting van een adviesraad preventie.

e. Gebruikersraden in oudereninfrastructuur.

Het bejaardendecreet van 1985 bepaalt dat een dienstencentrum voor ouderen een centrumraad met gebruikers moet oprichten om erkend te worden en te blijven. De centrumraad heeft als opdracht op eigen initiatief of op verzoek van de verantwoordelijke van het centrum, advies te verlenen over de algemene werking van het dienstencentrum (alle vormen van dienstverlening, activiteitenprogramma, jaarverslag).

Hetzelfde bejaardendecreet bepaalt dat in een serviceflat, een wooncomplex of een rusthuis een bewonersraad moet worden opgericht die minstens éénmaal per trimester vergadert. De raad is samengesteld uit senioren uit de inrichting.

Elk van deze inrichtingen moet een reglement van orde opstellen waarin onder meer de wijze waarop suggesties en bemerkingen worden ingediend moet worden vermeld. De bewonersraad kan, op eigen initiatief of op vraag van de verantwoordelijke, advies uitbrengen over alle zaken in verband met de dagelijkse werking.

f. Categoriele adviesraden.

Er is steeds een grote trend waar te nemen om vanuit bepaalde bevolkingscategorieën te ijveren voor de oprichting van specifieke adviesraden. Meestal is deze vraag mede gestimuleerd vanuit landelijke organisaties die hun plaatselijke ledenverenigingen stimuleren om zich via dergelijke gemeentelijke adviesorganen te organiseren om hun belangen te verdedigen. Nogal wat gemeentebesturen gaan op deze vragen in (alhoewel er geen enkele wettelijke verplichting toe bestaat).

Een overzicht.

- * Seniorenraden (of ouderenraden/bejaardenraden). In de 308 gemeenten zijn er op dit moment iets meer dan 190 seniorenraden actief (62% van de gemeenten). De samenstelling is meestal eenzijdig gebaseerd op de ouderenbonden. De thematiek waarmee men bezig is kan zowel te maken hebben met culturele als met welzijnsmateries (zie hoger de bedenking bij jeugdraden).
- * Gezinsraden. Deze bestaan in een 80-tal gemeenten. Opvallend is wel dat over tien jaar bekeken het aantal gezinsraden afneemt, als gevolg van het feit dat men gezinsverenigingen (of de thematieken die hen bezighouden) veelal opneemt in andere thematische adviesraden. Vooral de landelijke gezinsbeweging (BGJG) is in het verleden pleitbezorger geweest tot oprichting van gezinsraden. De jongste jaren is

er eerder een tendens om te participeren in andere adviesraden, eerder dan eigen specifieke gezinsraden op te richten.

- * **Migrantenraden.** In een dertigtal Vlaamse gemeenten bestaat er een specifieke adviesraad voor de migrantenbevolking (soms ook integratieraad genoemd). Veelal wordt dit gestimuleerd vanuit de wetenschap dat deze deelgroep 10 tot 25% van de gemeentelijke bevolking uitmaakt maar dat zij niet door verkiezingen kunnen participeren aan het gemeentelijk beleid. Via een migrantenraad wordt hen de mogelijkheid geboden om over een zeer grote diversiteit van thema's (meestal culturele en welzijns-aangelegenheden) adviezen uit te brengen.
- * **Gehandicaptenraden (of raden voor mindervaliden).** Op een dertigtal plaatsen bestaat er een specifieke gemeentelijke adviesraad voor deze groep. Op andere plaatsen gaat het meestal om een thematiek die (bijvoorbeeld in een aparte werkgroep) behandeld wordt in de sociale raad, de welzijnsraad, de integratieraad.
- * **Middenstandsraden.** In het verleden werd vooral door de lokale NCMV-afdelingen geijverd voor de oprichting van aparte middenstandsraden. Zo bestaan er in een vijftigtal gemeenten dergelijke adviesraden. Ook hier echter moeten we constateren dat er steeds meer de trend is om lokale zelfstandige ondernemers eerder te integreren in andere thematische adviesraden (bijvoorbeeld de adviesraad voor ruimtelijke ordening, de verkeersraad, de milieuraad, de adviesraad voor toerisme).

Een andere trend is om te ijveren voor een adviesraad lokale economie waarin dan de verschillende economische krachten van de gemeente worden opgenomen (zelfstandige ondernemers, landbouwers, tuinders, bedrijfsleiders, ...).

- * **Eenzelfde fenomeen doet zich voor met de landbouwersraden.** In een aantal plattelandsgemeenten bestaat er een aparte adviesraad voor de landbouwers/tuinders (een vijftiental). Dit aantal neemt zeker niet toe, maar eerder af. Ook hier is er veel meer participatie van de landbouwers in milieuraaden en commissies ruimtelijke ordening.
- * **De laatste nieuwigheid is de oprichting van kindergemeenteraden :** adviesraden voor kinderen. Op dit moment zijn er in iets meer dan 40 gemeenten dergelijke kindergemeenteraden actief. Vooral Unicef heeft dit in ons land willen stimuleren.

g. Andere thematische adviesraden.

Ook voor andere gemeentelijke beleidsterreinen ontstaan er soms aparte adviesraden. We geven een overzicht.

- * **Lokale gezondheidsraden.** Het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie (VIG) en voor de provincie Antwerpen het Provinciaal Instituut voor Hygiëne (PHI) stimuleren dergelijke raden. Zij wensen gemeenten een label 'gezonde gemeente' (goud, zilver, brons) te geven en vragen als één van de voorwaarden dat er een lokale gezondheidsraad actief is (of een gezondheidsoverlegplatform). Er blijkt nu in een zestigtal Vlaamse gemeenten een dergelijke raad te bestaan.
- * **Derdewereldraden (of gemeentelijke adviesraden voor ontwikkelingssamenwerking).** Ongeveer 20 % van de Vlaamse gemeenten beschikt over een dergelijke aparte adviesraad waarvan het de bedoeling is om het gemeentebestuur te adviseren over allerlei sensibiliseringsacties gericht naar de gemeentelijke bevolking inzake de derdewereldproblematiek, over verdeling van subsidies terzake of over acties naar ontwikkelingslanden.

Deze vorm van adviesraden werd sterk gestimuleerd door het NCOS (Nationaal Centrum voor Ontwikkelingssamenwerking). In een aantal gemeenten valt deze adviesraad samen met het plaatselijke 11 11 11-comité.

- * **Welzijnsraden (of sociale raden).** Sporadisch vindt men ook dergelijke adviesraden in gemeenten. Toch is deze beleidssector in tegenstelling bijvoorbeeld met de culturele sector bijna niet ontwikkeld inzake

adviesraden. Verschillende oorzaken zijn hier te vermelden. Vooreerst is een belangrijk deel van de welzijnsmateries toegewezen aan de OCMW's. Ten tweede worden diverse welzijnsdomeinen eerder via categoriale adviesraden aangepakt (jeugd, senioren, gehandicapten, migranten, ...).

Recentelijk is er echter een andere evolutie merkbaar. Door het decreet op het Sociaal Impulsfonds worden gemeenten en OCMW's verplicht om een stuurgroep op te richten met lokale actoren die betrokken zijn bij het lokale armoede- en welzijnsbeleid. In feite is hier een embryo aanwezig van een gestructureerd welzijnsoverleg of een welzijnsadviesraad.

- * Sporadisch vindt men ook adviesraden 'lokale economie' (soms worden ze 'werkgelegenheidsraad' geheten). Ook het beleidsterrein 'lokale economie' is dus zwak uitgebouwd qua officiële adviesstructuur.

h. Territoriale adviesraden.

In sommige gemeenten bestaan er adviesraden op wijk- of dorpsniveau, vaak samenhangend met de vroegere deelgemeenten. Soms zijn het sterk gestructureerde raden (door het gemeentebestuur geregeld qua werking, samenstelling, spreiding over het gemeentelijk grondgebied). Vaak zijn het eerder vormen van spontane zelforganisatie in wijken of deelgemeenten (soms nog een overblijfsel van de fusie-operatie).

Speciaal zijn uiteraard de districtsraden in de stad Antwerpen, die op dit moment ook kunnen beschouwd worden als adviesraden. Door de mogelijke nakende wijziging van de Grondwet zullen deze in de toekomst eerder evolueren naar verkozen deelgemeenteraden met beperkte eigen beslissingsbevoegdheid (deze regeling zal trouwens enkel gelden voor steden boven de 100.000 inwoners).

i. Gemeenteraadscommissies

Ten slotte vermelden we de gemeenteraadscommissies (zie artikel 120 van de Nieuwe Gemeentewet). In feite gaat het hier niet om adviesraden volgens de definitie zoals ze boven werd gebruikt. In principe gaat het over een werkwijze binnen de gemeenteraad om de besprekingen van agendapunten in thematische commissies met de gemeenteraadsleden voor te bereiden. In nogal wat gemeenten werd sinds de jongste gemeenteraadsverkiezingen overgegaan tot de installatie van verschillende gemeenteraadscommissies (3 à 10 commissies). Toch zijn er ook soms verbanden met de adviesraden : in sommige gevallen is er sprake van uitbreiding van gemeenteraadscommissies met deskundigen of afgevaardigden van adviesraden.

Besluiten qua cijfers

- * In de 308 Vlaamse gemeenten zijn meer dan 2.000 gemeentelijke adviesraden actief. Gemiddeld zijn er 6 à 7 adviesraden per gemeente. In kleine gemeenten (onder de vijfduizend inwoners) zijn er vaak geen (of één/twee), in middelgrote gemeenten (meer dan 25.000 inwoners) gaat het meestal om een tiental adviesraden. Sommige gemeenten beschikken over 15 en meer adviesraden.
- * De gemeenten uit de provincies Vlaams-Brabant en Oost-Vlaanderen hebben gemiddeld minder adviesraden dan de gemeenten in de andere provincies.
- * Uit een recent onderzoek bij alle adviesraden in de gemeenten van de provincie Limburg blijkt dat er in de samenstelling een belangrijk onevenwicht zit : vrouwen maken slechts voor 28 % deel uit van de adviesraden.

2. Elementen ter evaluatie.

Het is natuurlijk erg moeilijk om over een realiteit van 2.000 adviesraden verspreid over meer dan 300 gemeenten algemene uitspraken te doen. De plaatselijke werking en inkleuring laat zich niet altijd vertalen in algemeen geldende besluiten. Wat hieronder volgt zijn dan ook trends die wij denken waar te nemen. Ze zullen altijd door enkele concrete situaties kunnen tegengesproken worden.

Dat is juist het specifieke aan het lokale beleidsniveau. Het is vaak onterecht dat men meer dan 300 verschillende realiteiten steeds wil stroomlijnen in één werkwijze, in één analyse, in één uniform model. Langs de andere kant moeten lokale beleidsverantwoordelijken ook vermijden om algemene uitspraken te doen over het geheel van gemeentelijke adviesraden op grond van hun individuele en louter persoonlijke ervaring in hun gemeente.

We wagen ons toch aan het formuleren van grote trends. Ze zijn geformuleerd op grond van de lectuur van enkele tientallen rapporten en onderzoeken over verschillende soorten lokale adviesraden, alsook op grond van vele contacten met adviesraden en lokale bestuurders. Wat hieronder volgt zijn vooral kritische pijnpunten die mogelijk moeten leiden tot een bijsturing van de huidige wetgeving en praktijk terzake, maar het is tevens belangrijk om te beseffen dat het fenomeen van de adviesraden ook een zonzijde heeft (en dus niet alleen een schaduwzijde).

Eerst dan ook een korte belichting van de zonzijde. Vele tienduizenden burgers engageren zich voor de werking van deze adviesorganen : er is een belangrijk stuk inzet, deze mensen krijgen een brok gemeentelijke informatie, zij leren vergaderen, zij leren omgaan met meningsverschillen tussen belangengroepen, zij leren mee nadenken over de concrete invulling van het algemeen belang, enzovoort. Er ontstaat concrete communicatie tussen bestuurders en bestuurden. Er gebeurt hier dus een belangrijk stuk politieke en maatschappelijke vorming. Trouwens nogal wat lokale politici hebben ook hun eerste stappen gezet in de adviesraden en zijn via die weg tot een politiek engagement gekomen.

Ten tweede kunnen we objectief vaststellen dat in een aantal gevallen door beleidsadviezen van de raden het lokale beleid stimulansen en/of kwaliteitsverbetering heeft gekregen. Zo zijn heel wat culturele centra, sportcentra, jeugddiensten ontstaan vanuit adviezen van de respectieve adviesraden. Ook milieuraden, verkeerscommissies en commissies ruimtelijke ordening hebben soms een belangrijke meerwaarde opgeleverd voor het gemeentelijke beleid terzake. Heel wat beleidsbeslissingen van gemeenten hebben via deze adviesraden een grotere draagkracht gekregen. Kritische reflecties over de werking van adviesraden mogen niet leiden tot het wegwerpen van het kind met het badwater.

Toch is de balans op vele deelpunten minder positief.

- * Er is zeker een probleem van doelmatige organisatie van de adviesradenstructuur per gemeente. Welke adviesraden in de gemeente aanwezig zijn, is meestal geen gevolg van een beleidsmatige keuze van het bestuur om zich over belangrijke beleidsthema's goed en deskundig te laten adviseren, maar eerder het gevolg van andere omstandigheden. De hogere overheid legt de verplichting op om een adviesraad op te richten of een bevolkingsgroep weet van het gemeentebestuur af te dwingen dat ze overgaan tot de oprichting van een bepaalde adviesraad. Dergelijke ad hoc aanpak en stimulansen per deelsector van de hogere overheid leiden tot een wildgroei van adviesraden, waarbij aan de doelmatigheid kan getwijfeld worden. Zo blijkt dat er dan veel adviesraden zijn in de sector cultuur, sport, jeugd maar vrijwel geen in de welzijnssector en in de economische sector. Zo blijkt dat er in bepaalde gemeenten wel een verkeerscommissie bestaat, maar op geen enkele wijze advies wordt mogelijk gemaakt over ruimtelijke ordening.

Gemeentebestuurders mogen enkel overgaan tot de inrichting van adviesraden als ze passen in een doelmatig systeem van advisering en als men ook de mogelijkheden heeft om de betrokken adviesraad op een hoog kwalitatief niveau te laten functioneren. Adviesraden oprichten om er daarna niets mee te doen, heeft geen zin. Zo moeten er ook veel vragen gesteld worden over de vele categoriale adviesraden en over het aantal adviesraden. De keuze moet eerder gaan naar beperking van adviesraden en inrichting van adviesraden op grond van de grote beleidsterreinen van een gemeentebestuur (zie verder).

- * Bij adviesraden en bij lokale politici bestaat er ook verwarring over de taakopvatting inzake adviesraden. Nogal wat adviesraden (bijvoorbeeld in de culturele sector) zijn vooral platforms om van alles te organiseren (11-juli-viering, week van de jeugd, monumentendag, activiteitenkalender, culturele veertiendaagse, ...). Dat zijn allemaal belangrijke gemeenschapsactiviteiten die lokaal erg interessant kunnen zijn en die ook betrokkenheid en gemeenschapsvorming op lokaal niveau teweegbrengen. Alleen heeft dat weinig of niets te maken met de essentiële functie van beleidsadvisering. Vele culturele raden, sportraden, jeugdraden, seniorenraden zijn goede organisatoren van allerlei activiteiten, maar moeten nog

steeds een eerste degelijk advies uitbrengen over een beleidskwestie. Gemeenschapsopbouw is niet hetzelfde als beleidsadvisering. Vele adviesraden zijn door hun samenstelling en hun traditie niet in staat om de adviesfunctie te vervullen.

- * Ook bij de samenstelling van adviesraden moeten vaak grote vraagtekens worden geplaatst. In sommige gevallen gaat het om adviesraden van 50, 100 of meerdere honderden leden. Dat is zinloos om degelijk advieswerk inzake beleid te realiseren. In andere gevallen stelt men adviesraden zo samen dat alle belangengroepen en dus belangentegenstellingen worden samengezet en dan vraagt men hen om advies uit te brengen. De output van dergelijke organen is vaak nihil en wanneer er dan toch een advies uitkomt is het vrijwel onuitvoerbaar omwille van het onmogelijke compromis.

Er is ook veel onderscheid : soms gaat het om een adviesraad van concrete gebruikers (worden die niet beter via allerlei andere vormen van communicatie betrokken, bijvoorbeeld consumentenpanels, bevestigingen, ... ?), dan weer om een raad bestaande uit geselecteerde deskundigen (opleidings- of ervaringsdeskundigen). In andere gevallen combineert men die twee groepen. In sommige gevallen adviseren lokale politici zichzelf omdat ze deel uitmaken van de adviesraad.

Adviesraden moeten essentieel bestaan uit een beperkt aantal mensen die vanuit een duidelijk omschreven deskundigheidsbelang het bestuur adviseren. Een gemeentebestuur heeft er alle belang bij dat ze, naast adviezen van haar eigen ambtenaren, ook enige deskundige raad krijgt vanuit geïnteresseerde deskundige burgers (éénzijdige partijpolitieke of ideologische afweging van de samenstelling leidt trouwens in vele gevallen tot 'dode' adviesorganen waar weinig output uitkomt).

- * De mentaliteit van zowel leden van adviesraden als gemeenteraadsleden en colleges leidt in een aantal gevallen tot onvruchtbare situaties. Zo zijn er nogal wat adviesraden (of voorzitters van adviesraden of dagelijks besturen) die ervan uitgaan dat hun advies in ieder geval moet gevolgd worden door het gemeentebestuur. Ze gebruiken dan soms de zinloze term 'bindend advies' ! Dit is een totaal scheefgetrokken verwachtingspatroon : een advies blijft een advies. De adviesvrager/ontvanger zal hiermee rekening houden bij zijn uiteindelijke besluitvorming, maar hij heeft ten volle het recht om adviezen gemotiveerd niet te volgen.

In deze betekenis heeft het ook niet zoveel zin om steeds te streven naar consensusadviezen (of éénparigheid, unanimité) want dat is in wezen een fundamentele uitholling van de beslissingsbevoegdheid van de gemeentelijke verkozenen. Al te dikwijls gaat men er vanuit dat een consensusadvies dan maar moet gevolgd worden door de beleidsvoerders. Niets is minder waar. Een éénparig advies kan evengoed in strijd zijn met het concrete algemene belang in een bepaalde zaak. Gemeentelijke beslissers moeten steeds alle argumenten in een dossier kennen en afwegen. Daarom ook is het belangrijk dat men verschillende adviezen kan krijgen, bijvoorbeeld een advies van de milieuraad dat sterk opgebouwd is vanuit een milieu- en natuurvisie en een advies van bijvoorbeeld een economische raad die over hetzelfde dossier vanuit economische visie (werkgelegenheid, investering, ...) een standpunt bepaalt.

Juist hierin ligt de essentiële taak van de verkozen beleidsvoerders om de argumenten vanuit diverse invalshoeken af te wegen en keuzes te maken. Die keuzes moeten niet gemaakt worden in de adviesraden, want dat is een essentiële uitholling van de rol van de verkozen mandatarissen. Deze benadering veronderstelt dat de gemeenteraad en het college ook de openheid hebben om met verschillende visies en standpunten om te gaan, dat men ook de moed heeft om adviezen vanuit diverse invalshoeken te vragen en dat men de politieke durf heeft om geargumenteerde beslissingen te nemen en ook te verantwoorden ten aanzien van de bevolking.

- * De verplichtingen in wetgeving, omzendbrieven en subsidiereglementen leiden vaak tot regels van hogere overheden inzake samenstelling en werking van lokale adviesraden. De praktijk heeft aangetoond dat dit soort regels in vele gevallen contraproductief werkt (men past de regel toe omdat de hogere overheid het oplegt, maar in de praktijk doet men het toch anders, of de toepassing van de regel leidt tot onwerkbaar en niet functionerend adviesraden).

Alle bestaande wetten, decreten, regelingen hebben aangetoond dat het onmogelijk is voor een dergelijke grote verscheidenheid van lokale situaties spelregels vast te leggen die overal gelden. Ofwel is het onwerk-

baar voor de grote steden en centrumgemeenten, ofwel is het allemaal niet realiseerbaar voor de kleine gemeenten (onder de 10.000 inwoners). Stringente adviesverplichtingen zoals bijvoorbeeld de adviesverplichting voor raden van cultuurbeleid inzake de gemeentelijke begroting zijn onverantwoord in de toepassing.

De oplopende kostprijs om voor alle adviesraden materiële, financiële en personele ondersteuning te bieden is niet overal haalbaar. In gemeenten onder de 15.000 inwoners worden door dezelfde toezichhoudende overheid te weinig goedgeschoolde personeelskrachten in de personeelsformaties opgenomen om al deze taken te realiseren.

3. Enkele suggesties en voorstellen

a. Nadenken over een meer doelmatige bestuursorganisatie en adviesradenstructuur

De structurering moet gegrond zijn op een ideaal model van bestuursorganisatie van de gemeente zelf. Het oogmerk moet zijn om in de dagelijkse bestuurspraktijk een aantal beleidsterreinen die zo wezenlijk met elkaar samenhangen op een meer geïntegreerde wijze aan te pakken. Enerzijds moet men dan rekening houden met de grote inhoudelijke beleidsterreinen van het lokale bestuur en anderzijds met de nodige interne ondersteunende functies die in een gemeentebestuur nodig zijn.

Inhoudelijke beleidsterreinen :

- het lokale veiligheidsbeleid (van oudsher de primordiale taak van de gemeenten) : politie, brandweer, rampenplanning, preventiebeleid, ... ;
- de grondgebonden materies : ruimtelijke ordening, stedenbouw, verkeer, grondbeleid, milieu, natuur, ... ;
- de welzijnsmateries : het sociale beleid van de gemeente, onder andere migranten, huisvesting, ouderenbeleid, gezinsbeleid, bijzondere jeugdzorg, de relatie met het OCMW-beleid, ... ;
- de culturele materies : onderwijs, sport, cultuur, jeugd, bibliotheek, toerisme, ontwikkelingssamenwerking, emancipatiebeleid, ... ;
- de economische materies : handel, industrie en bedrijven, zelfstandige ondernemers (middenstanders), landbouw, werkgelegenheidsbeleid, havenbeleid, economische aspecten van toerisme, ... ;
- burgerfuncties : bevolking, burgerlijke stand, militie, nationaliteit, rijksregister, pensioenaanvragen, reispassen, ...

Interne ondersteunende functies :

- personeelsbeleid (human resources management, aanwervings- en bevorderingsbeleid, vorming en opleiding van het personeel, personeelsbeoordeling, ...) ;
- financieel beleid (begroting, rekening, belastingen, liquiditeitenbeleid, ...) ;
- technisch beleid (technische diensten, inclusief overheidsaanbestedingen) ;
- interne bestuursfunctie (juridische zaken, interne communicatie, openbaarheid van bestuur en communicatie met de burger, Europese steunmogelijkheden, ...).

Een dergelijke hergroepering van taken in de schoot van het college van burgemeester en schepenen moet zoveel mogelijk ook terug te vinden zijn in het organogram van de gemeentelijke organisatie. Dat heeft het voordeel dat de bevoegdheden en verantwoordelijkheden op politiek en op ambtelijk vlak congruent zijn

met mekaar. Uiteraard blijft de stelling overeind dat het college steeds een collegiaal orgaan is en dat alle beleidsopties gezamenlijk doorgepraat worden.

Tevens kan op grond van deze rationele indeling ook een indeling van gemeenteraadscommissies gebeuren in de schoot van de gemeenteraad. Hierdoor kan ook de discussie met de gemeenteraadsleden op een overzichtelijke manier gebeuren.

Ten slotte kan ook de structuur van de adviesraden op die manier uitgebouwd worden, gekoppeld aan de inhoudelijke beleidsterreinen, b.v. één adviesraad voor ruimtelijke ordening/leefmilieu/verkeer ; één adviesraad voor culturele materies ; één adviesraad voor het economisch beleid van de gemeente ; enz. Dit doorbreekt ook de benadering van adviesraden via doelgroepen (jeugd, senioren, middenstanders, migranten, ...).

b. Wetgevend kader

- Op korte termijn (deze legislatuur van het Vlaams Parlement en van de gemeenteraden) geen enkel decreet goedkeuren dat nog een inspraakstructuur oplegt aan de gemeenten/OCMW's (bijvoorbeeld de voorstellen van decreet inzake seniorenraden of sociaal-economische raden die nu voorliggen niet goedkeuren).
- Op middellange termijn de bestaande decreten en regelingen (via milieuconvenant en dergelijke) afschaffen en bij de regionalisering van de gemeentewet een hoofdstuk opnemen in het Vlaamse gemeentedecreet over adviesraden (zie huidig artikel 120bis N.G.W.).

Dit kan een beperkt hoofdstuk zijn van een 5 à 10 artikelen waarin het geheel van de adviesraden en adviescommissies wordt geregeld (enkel de grote basisprincipes). De keuze om tot inrichting over te gaan, blijft een eigen bevoegdheid van het bestuur. Wanneer een gemeente wenst over te gaan tot oprichting van een adviesraad moet ze deze basisprincipes waarborgen.

Wenselijk is zelfs dat er in het Vlaamse gemeentedecreet een apart hoofdstuk komt over de hele communicatie en inspraak-/adviesrelatie met de bevolking (inclusief bijvoorbeeld de basisregels inzake gemeentelijk referendum of volksraadpleging).

- In andere decreten of subsidiëringsregelingen kan er enkel op algemene wijze bepaald worden dat er overleg moet zijn met de bevolking. De modaliteiten blijven dan de uitdrukkelijke exclusieve bevoegdheid van de lokale besturen zelf (conform de basisregels die dan vastgelegd zijn in het gemeentedecreet).
- In aanvulling van het wetgevend kader kunnen er allerlei voorbeelden, leidraden en organisatiemodellen ter inspiratie opgemaakt worden, zonder dat er enige verplichting kan uit voortkomen.

III. Bespreking

1. Vragen en opmerkingen van de commissieleden

De heer *Herman De Loor* kan instemmen met de uiteenzetting van de heer *Suykens*. Hij gaat ervan uit dat een lokaal bestuur nooit genoeg geadviseerd kan worden. Het moet evenwel duidelijk zijn dat de uitgebrachte adviezen niet bindend zijn. Het komt uitsluitend aan het bestuur toe om te beslissen. Op dat vlak stellen zich evenwel meer en meer problemen omdat de adviesraden hun mening proberen op te leggen. Men zou de adviesraden daarom duidelijk moeten maken wat de beperkingen van hun taak zijn.

De heer *Fred Dielens* legt het verband tussen de uiteenzetting van de heer *Suykens* en zijn voorstel van decreet betreffende de gemeentelijke ouderenraden. Hij erkent dat er in 190 van de 308 Vlaamse gemeenten reeds een ouderenraad bestaat. Dat neemt volgens de spreker evenwel niet weg dat een decreetgevend kader aangewezen zou zijn.

De bestaande ouderenraden vertonen immers een grote verscheidenheid en een gebrek aan structuur. Meestal kunnen zij met moeite de definitie van adviesraad doorstaan. De belangrijkste finaliteit van veel van die raden is het opzetten van een of ander feest of evenement. Slechts een minderheid van de Vlaamse gemeenten beschikt vandaag over een ernstig werkende seniorenraad. Eén van de redenen voor het indienen van het voorstel van decreet betreffende de ouderenraden was precies het bevorderen van een meer structurele werking van de ouderenraden.

De spreker stelt dat de groep ouderen steeds omvangrijker wordt. Die groep wenst volwaardig te participeren in de samenleving, bijvoorbeeld via het verstrekken van adviezen. Het zou fout zijn om deze verzoeking te miskennen. De overkoepelende organisatie van alle ouderenverenigingen – het Ouderoverlegcomité – vraagt trouwens uitdrukkelijk de oprichting van gemeentelijke ouderenraden.

De spreker is het eens met de bewering dat adviesraden geen bindende adviezen kunnen verstrekken. In het voorstel van decreet betreffende de ouderenraden is wel bepaald dat het niet volgen van het advies door het bestuur zou worden gemotiveerd. Het bestuur moet in een dergelijk geval dus toelichten waarom van het advies wordt afgeweken. Dat is niet in tegenstrijd met het principe dat de adviesraad adviseert en het bestuur beslist.

De spreker ontkent dat zijn voorstel van decreet een uiting zou zijn van een categoriale benadering. Het voorstel van decreet laat immers een ruime participatie toe, ook van mensen die niet gepensioneerd zijn. Op die manier kan de discussie over de generaties heen plaatsgrijpen.

De spreker is er geen voorstander van om de problematiek van de ouderen te laten behandelen in de welzijnsraden. Daardoor zou de ouderenproblematiek als het ware verdrinken en zou men voorbijgaan aan de verzoeking van een zeer belangrijke bevolkingsgroep.

Mevrouw *Maria Tyberghien-Vandenbussche* kan de uiteenzetting van de heer Suykens volledig bijtreden. Wat de samenstelling betreft, merkt zij op dat in de adviesraden van haar gemeente (van ongeveer 8.000 inwoners) een vaste kern van – weliswaar actieve – personen terug te vinden is die in nagenoeg elke adviesraad opduikt. Die personen proberen in feite het gemeentebestuur te domineren. Het bestuur moet echter alle aspecten in ogenschouw nemen voor het nemen van beslissingen, wat niet het geval is voor de adviesraden. De adviezen kunnen dus niet altijd gevolgd worden, wat bij de betrokkenen soms emotionele reacties uitlokt.

De spreker is gewonnen voor een sanering en fusie van de adviesraden. Men moet er dan wel voor zorgen dat de verschillende bevolkingsgroepen – waaronder vrouwen, jongeren en senioren – vertegenwoordigd zijn. Zij wijst er verder op dat de middelen in een kleine landelijke gemeente beperkt zijn. Dergelijke gemeenten hebben het moeilijk om te voldoen aan alle wettelijke verplichtingen. De cultuurambtenaar bijvoorbeeld moet de sportraad, de jeugdraad en de cultuurraad bijwonen. Op die manier worden heel wat overuren verzameld met als gevolg dat die ambtenaar veel minder op kantoor aanwezig is.

De heer *Mark Van der Poorten* kan zich volledig terugvinden in het pleidooi voor sanering van de adviesraden. Hij pleit ervoor dat ook op het lokale niveau het inclusief beleid ingang zou vinden. Dat impliceert het hergroeperen van de adviesraden rond inhoudelijke beleidsterreinen.

De spreker meent dat het bestuur ingevolge de adviesraden een stuk van zijn slagkracht en van zijn herkenbaarheid heeft verloren. Hij heeft de indruk dat er niet langer bestuurd wordt maar dat men integendeel gestuurd wordt. In de huidige tijdsgeest zou de politiek uit de anonimiteit moeten treden door opnieuw blij te geven van daad- en bestuurskracht.

Voor veel lokale besturen is het niet evident dat aan al die raden een financiële en logistieke ondersteuning wordt geboden. Het ontbreekt veel gemeenten immers aan de middelen en het gekwalificeerd personeel om al die raden op te volgen. Op die manier wordt in feite de verwerkingscapaciteit van de gemeente aangetast.

De spreker meent dat de suggesties voor de toekomst van de heer Suykens een denkspoor vormen dat kan uitgediept worden. Vooralsnog blijft de organieke regeling van de gemeenten evenwel een federale mate-

rie. Hij stelt voor de federalisering van de gemeentewet niet af te wachten en binnen de commissie – over de partijgrenzen heen – reeds een aantal krijtlijnen af te bakenen.

Ook de heer *Ward Beysen* kan zich grotendeels aansluiten bij de uiteenzetting van de heer Suykens. Hij verwijst naar de beginselverklaring van de VLD, waarin de afschaffing van de adviesraden wordt bepleit.

De spreker meent dat de adviesraden een uitgehold en achterhaald instrument uit de jaren zestig vormen. Het is volgens hem zinloos zoals de adviesraden de dag van vandaag functioneren. In de adviesraden kan men zogenaamde subculturen ontwaren. Zo zijn er mensen die al sinds mensenheugenis voorzitter zijn van een adviesraad en er een dominante rol in spelen. Het gevolg daarvan is dat de werking van de adviesraad na verloop van tijd niet meer ernstig wordt genomen.

In het verleden hebben de politieke partijen de adviesraden bevolkt met mensen die net uit de boot vielen voor bijvoorbeeld een gemeentelijk mandaat. Die neiging is momenteel wel verminderd, maar sindsdien vinden we in de adviesraden veel 'semi-professionele adviesverleners' terug.

De VLD opteert eerder voor meer overleg. Tijdens een overleg is men niet gebonden door een advies omdat er in feite formeel geen advies gevraagd wordt. Via overleg kan men de betrokkenen ook rechtstreeks bereiken dan via de adviesraden.

De spreker besluit dat hij aangenaam verrast is door de nota van de heer Suykens, die alleszins de goede richting uitgaat. Hij hoopt dat de voorstellen van de heer Suykens zullen worden aangegrepen om een aantal wijzigingen aan het huidige concept tot stand te brengen. Op dat vlak zou er gemikt moeten worden naar de volgende gemeenteraadsverkiezingen.

De heer *Georges Cardoen, voorzitter*, meent dat men in afwachting van een ander concept de verdere aan-groei van adviesraden zou moeten beletten.

Mevrouw *Veerle Heeren* verwijst naar het pleidooi van de heer Suykens voor een sanering van de bestaande adviesraden rond inhoudelijke beleidsterreinen. Zij vraagt in welke mate het voorstel van decreet betreffende de adviesraden voor ruimtelijk welzijn daaraan beantwoordt. Wat begrotingsaangelegenheden betreft, vindt de spreker het onverantwoord dat adviesorganen advies moeten verlenen.

2 Antwoorden van de heer Marc Suykens

De heer Marc Suykens stelt dat hij in Antwerpen wellicht hetzelfde standpunt zou innemen als de heer Beysen, met name de afschaffing van de adviesraden. Die regel moet evenwel niet veralgemeend worden tot alle gemeenten. Wel moet men dringend afstappen van de uniforme modellen die aan alle gemeenten worden opgelegd. De diversiteit van de gemeenten moet worden gerespecteerd.

De spreker erkent dat de groep ouderen maatschappelijk zeer belangrijk is en in de toekomst nog belangrijker zal worden. Hij gelooft evenwel niet dat specifieke adviesraden voor ouderen een oplossing kunnen bieden. Het integreren van ouderen in adviesraden of procedures die te maken hebben met welzijn en cultuur lijkt een betere vorm van belangenbehartiging te zijn dan een aparte ouderenraad. De ouderenproblematiek heeft immers raakpunten met vele domeinen, zoals welzijn, cultuur, vrijetijdsbesteding, wonen, ruimtelijke ordening, enzovoort. De categoriale benadering leidt niet tot integratie maar tot segmentering. Het lokale niveau is het niveau bij uitstek om tot een integratie te komen. Een opsplitsing in categorieën moet absoluut vermeden worden.

Verwijzend naar de gemaakte opmerking dat de meer dan honderd bestaande ouderenraden weinig structuur en een uiteenlopende werking vertonen, maakt de heer Marc Suykens een vergelijking met de cultuurraden. Reeds vóór de totstandkoming in 1991 van het decreet betreffende de culturele raden, bestonden er in de gemeenten honderden cultuurraden. In de praktijk heeft het decreet in feite niets veranderd. De situatie op het terrein verandert niet door de publicatie van een decreet in het Belgisch Staatsblad.

Het voorstel van decreet betreffende de raden voor ruimtelijk welzijn gaat conceptueel in de goede richting. Beleidsdomeinen als mobiliteit, verkeer, ruimtelijke ordening en milieu worden er immers in een globale context behandeld. De spreker is er evenwel geen voorstander van om dat in een apart decreet te reguleren.

Hij geeft de voorkeur aan het vaststellen van grote principes in een basisorganieke regeling voor de gemeenten. Een dergelijke basiswetgeving zou moeten worden geherwaardeerd en allerlei details zouden moeten worden geweerd. Alleszins zouden er tijdens deze legislatuur geen extra taken of opdrachten aan de gemeenten mogen worden opgedrongen. Men zou moeten mikken op het jaar 2000 om een nieuw concept naar voor te schuiven. Hopelijk kan dat gebeuren in het kader van een nieuw gemeentedecreet.

In het decreet op de raden voor cultuurbeleid staat inderdaad dat men in het kader van de gemeentelijke begroting de cultuurraad om advies moet verzoeken betreffende de culturele materies die in de begroting zijn opgenomen. De heer Marc Suykens meent dat een advies van een adviesraad moet handelen over inhoudelijke opties en niet over technische begrotingsaangelegenheden. Het vastleggen van prioritaire keuzes in de begroting moet voorbehouden worden aan de politieke bestuurders. De cultuurraad kan zich wel uitspreken over de inhoud van het cultuurbeleid maar niet over de financiële vertaling daarvan.

De spreker wijst op absurde situaties die kunnen ontstaan betreffende de adviesverlening door de cultuurraden. Verwijzend naar een ministeriële omzendbrief werden sommige gemeenten door bepaalde provinciebesturen op de vingers getikt omdat zij geen advies hadden gevraagd aan de cultuurraad over de begrotingswijziging met het oog op het vervroegd aflossen van leningen, wat mogelijk werd gemaakt dankzij de Dexia-miljarden. Men moet opletten voor dergelijke aberraties die het besturen in feite onmogelijk maken.

Ten slotte merkt de heer Marc Suykens op dat communicatie en overleg met en advies vragen aan deskundigen, bevolkingsgroepen en geïnteresseerden belangrijke uitgangspunten zijn voor een modern lokaal bestuur. Het mag zeker niet de bedoeling zijn om terug te keren naar autocratische vormen van bestuur. De huidige crisis in de samenleving in het algemeen en in het gerecht in het bijzonder heeft precies te maken met een slechte communicatie met de bevolking.

De politieke wereld heeft als grote opdracht om die communicatie te herstellen. Wel moet men goed overwegen binnen welke vormen en structuren men dat gaat doen. Men moet daarvoor niet de structuren die in de jaren zestig ontworpen zijn blindelings volgen, maar integendeel zoeken naar nieuwe vormen. Basiselementen daarvoor zijn enerzijds een verbetering van de kwaliteit en de statutaire omkadering van het politieke personeel en anderzijds een verhoging van de kwaliteit van de personeelsformaties in de gemeenten. Ook kleinere gemeenten moeten op stafniveau mensen kunnen aanwerven die in staat zijn om met overlegvormen, adviesstructuren en andere inspraakprojecten op een verstandige manier om te gaan. De kwalitatieve onderbouw speelt met andere woorden een sleutelrol.

*Vergadering van 26 februari 1997***I. Inleiding door de voorzitter**

De voorzitter verwelkomt de heer Guido Decoster en feliciteert hem in naam van de commissie met zijn recente benoeming tot directeur-generaal van de administratie Binnenlandse Aangelegenheden.

Hij herinnert aan de gedachtewisseling in de commissie van 5 februari 1997 met de heer Marc Suykens, directeur van de VVSG, over de problematiek van de gemeentelijke adviesraden. Toen werd afgesproken om bij de volgende bespreking directeur-generaal Decoster uit te nodigen ten einde het standpunt van de administratie over deze aangelegenheid te kennen.

II. Uiteenzetting door de heer Guido Decoster

De heer Guido Decoster spreekt zijn waardering uit over het feit dat de commissie de administratie uitnodigt vooraleer tot besluitvorming over te gaan. Het inwinnen van verschillende standpunten en het horen van getuigen komt immers de kwaliteit van de besluitvorming ten goede.

De uiteenzetting zal uit drie onderdelen bestaan. Eerst zal een situatieschets worden gegeven op basis van sporadische contacten en van een beperkte steekproef. Vervolgens wordt een beknopte analyse gemaakt. Ten slotte worden beleidsvoorstellen geformuleerd voor het Vlaams Parlement en de Vlaamse regering.

1. Ontstaan en ontwikkeling van de adviesraden**a. Participatie en inspraak**

Gemeentelijke adviesraden vinden hun wortels in het streven van de burger naar betrokkenheid bij en deelname aan het lokale beleid. Zij zijn gegrondvest op een positieve inzet ten opzichte van de lokale samenleving. De basis van hun formele opgang dateert uit de jaren zestig. Het toenmalige geloof in een "maakbare samenleving" die maximaal tegemoet zou komen aan de noden en wensen van de bevolking, vormde de voedingsbodem voor de organisatie van een brede participatie in het beleid.

De nood aan betrokkenheid van de burger bij het bestuur van zijn gemeente blijft ook vandaag actueel. De gemeente wordt terecht beschreven als het meest levens-nabije bestuursniveau waar de burger nog vat heeft op het beleid. Inspraak en participatie zullen daarom vooral in de eigen gemeente nog een echte betekenis hebben.

Inspraak en betrokkenheid van de mens bij het bestuur van zijn gemeente verdienen bijgevolg een benadering vanuit een positieve ingesteldheid. Participatie biedt de mogelijkheid voor de lokale besturen om de noden en verwachtingen van de bevolking beter te kennen, de stem van de burger te horen vooraleer beslissingen worden genomen. Zij bevordert daardoor de kwaliteit van de beslissing en leidt er ook toe dat de genomen beslissing "gedragen" wordt door de basis.

b. Betrokkenheid en deskundigheid in een deelgebied

Adviesraden zijn niet de enige vorm van participatie. Andere middelen zijn onder meer : informatiesessies, hoorzittingen, overleggroepen, enquêtes, ideeënbusen, meldingskaarten, bezwaarschriften, (openbare) onderzoeken, gemeentelijke volksraadpleging.

Een kenmerk van adviesraden is wel dat ze betrekking hebben op een welbepaald deelgebied van het lokaal beleid zonder dat dit noodzakelijkerwijze ingepast wordt in een algemene beleidsbenadering. Bin-

nen de adviesraden worden diegenen samengebracht die actief zijn in dat onderdeel. Positief kan men stellen dat de leden van de adviesraad omwille van hun directe betrokkenheid de noden het beste aanvoelen en in dat deelgebied ook een zekere deskundigheid hebben ontwikkeld. Dit moet de kwaliteit van de door de overheid te nemen beslissing en het democratisch gehalte ervan verhogen.

c. Een veelheid aan adviesraden

Adviesraden ontstonden aanvankelijk vooral in de culturele en sociale sfeer. Vervolgens deinden ze uit naar zowat alle onderdelen van het lokale beleid. Artikel 120bis van de Nieuwe Gemeentewet erkent overigens formeel de bevoegdheid van de gemeenten om adviesraden in te richten, de samenstelling ervan te regelen en de gevallen te bepalen waarin de raden geconsulteerd moeten worden. De wetgever erkent bijgevolg de waarde van deze vorm van participatie.

Ook in recente wetgeving staat de betrokkenheid van de burger bij het beleid centraal. Het decreet op het Sociaal Impulsfonds beklemtoont bijvoorbeeld de rol van de lokale actoren bij de opmaak van beleidsplannen die tot doel hebben de leef- en omgevingskwaliteit in de gemeenten te verbeteren.

Het lijkt onbegonnen werk om een volledig overzicht te geven van alle bestaande gemeentelijke advies- en overlegstructuren. De nota van de VVSG spreekt over enkele duizenden adviesraden in de 308 Vlaamse gemeenten.

De hiernavolgende opsomming is dan ook zeker onvolledig, maar geeft wel een inzicht in de wijde vertakkingen van de adviesstructuren :

- cultuurraad
- sportraad
- jeugdraad
- raad derde leeftijd
- gezinsraad
- sociale raad
- migrantenraad
- raad voor leefmilieu
- middenstandsraad
- landbouwraad
- verkeersraad
- werkgelegenheidsraad
- welzijnsraad
- preventieraad
- gezondheidsraad
- adviesraad inzake ruimtelijke ordening
- gehandicaptenraad
- raad voor ontwikkelingssamenwerking
- toeristische raad
- wijkraad
- dorpsraad
- deelgemeenteraad

In bijlage gaat een overzicht van de verschillende adviesraden met vermelding van hun rechtsgrond.

d. Proliferatie en nevenwerkingen

Het is duidelijk dat de ongebreidelde aangroei van het aantal adviesraden – die soms door de bevoegde wetgevers nog gestimuleerd werd, onder meer in de sectoren milieu, cultuur, ruimtelijke ordening – de doelmatigheid van de adviesverstrekking niet altijd dient en dat de bestuurders dreigen af te haken bij een overdreven adviesgeweld. Een door de administratie Binnenlandse Aangelegenheden uitgevoerde steekproef leert dat de gemeentebestuurders de vele uitgebrachte adviezen niet langer (allemaal) even ernstig

nemen, wat dan tot onbegrip en frustratie leidt bij de adviesraden zelf. In plaats van betrokkenheid dreigt dan afstand te groeien tussen burger en bestuur.

In dit verband zou het overigens interessant zijn te onderzoeken in welke mate de vergroting van de schaal van de gemeenten de nood aan formele adviesraden heeft aangewakkerd. De vraag rijst of de zogenaamde afstand tussen burger en bestuur aanleiding geeft tot het (proberen) opvangen van die afstand via formele adviesverstrekking.

In ieder geval lijkt het vast te staan dat de aanwezigheid en het erkennen van adviesraden in sommige deelgebieden van het lokale beleid de druk tot oprichting en erkenning van steeds meer adviesraden in zich draagt. Men kan dan spreken van een "proliferatiespiraal" van adviesraden. Elke beleidssector wenst inderdaad erkend te worden en maximaal aan bod te komen in de beleidsvoering.

Een parafrase op Descartes zou kunnen luiden : "ik heb een adviesraad, dus ik besta", of omgekeerd : als je als sector geen adviesraad hebt, besta je niet en worden je vragen en noden ook niet ernstig onderkend.

Adviesraden, hoewel op zichzelf gezond, hebben inderdaad ook negatieve nevenwerkingen. Ze verworden tot drukkingsmiddelen voor de geëngageerde burgers om in een welbepaald deelgebied maximale resultaten te bereiken. Dit komt een evenwichtige beleidsbenadering natuurlijk niet ten goede.

Elke beleidssector zal dan ook streven naar een erkenning door de overheid en dit bestaansrecht zo sterk mogelijk willen verankeren. De adviesraden streven ernaar de uitgebrachte adviezen zo "bindend" mogelijk te maken en de bestuurders bijvoorbeeld in de persoon van de bevoegde schepen daadwerkelijk te betrekken in de adviesvorming.

Adviesraden verworden dan tot "glijmiddelen" voor het bekomen van beslissingen in de gewenste zin. Het nemen van een afstandelijke beslissing door het bestuur zelf wordt zodoende bemoeilijkt.

2. Beknopte analyse

Het lijkt dan ook noodzakelijk dat de wetgever regelend optreedt ten aanzien van adviesraden ten einde de positieve bijdragen die kunnen uitgaan van een deskundige adviesverstrekking te vrijwaren en tegelijkertijd de nevenwerkingen te beperken.

Zo'n ingrijpen moet gebeuren op basis van een afstandelijke evaluering. Volgende beknopte analyse beoogt daarbij een – uiteraard onvolledige – inbreng aan te reiken :

a. Evaluatie

Sterkten

- participatie van de doelgroepen bij beleidsvoorbereiding
- inspraak vóór de besluitvorming
- maatschappelijk engagement van de burger
- overleg binnen de doelgroep verbetert het advies
- deskundigheid van derden kan aan bod komen
- de beslissing waarbij het advies wordt gevolgd, wordt door de doelgroep gedragen
- professioneel advies verbetert de beleidsvoorbereiding

Zwakten

- beperkt tot deelaspect van beleid
- vertolkt de wil van een beperkt segment van de bevolking
- de mening van de silent majority is niet gekend
- geen algemene beleidsbenadering
- veel "uitgaven" – adviezen zonder budgettaire afweging
- verwerven van zo groot mogelijke koek

- versterking van aantal verwachtingen versus onvermogen van de overheid om alles op te lossen
- advies wordt drukingsmiddel
- niet-aanvaarding van de beslissing die afwijkt van het advies
- de samenstelling van de adviesraden garandeert niet noodzakelijk de kwaliteit

b. Aandachtspunten bij het zoeken naar een juridisch kader

Kansen

- horen van de doelgroep met het oog op betere informatie en inzicht alvorens te beslissen
- aanwezige deskundigheid van derden aanboren
- meningen confronteren alvorens te beslissen
- doelgroep doen nadenken over de problematiek
- participatie en inspraak van de basis bij het beleid bevorderen
- verhoging van de kwaliteit van beslissing
- grotere acceptatie van de beslissing

Bedreigingen

- deelbenaderingen zonder inpassing in algemene visie schaden evenwichtig beleid
- som van deelbelangen is niet gelijk aan het algemeen belang
- adviesrecht kan verworden tot "belangenverdediging"
- adviezen worden drukingsmiddel
- creatie van irrealistisch verwachtingspatroon bij doelgroep
- verhoging van de druk op het budget
- wildgroei aan adviezen en adviesorganen
- over-advisering leidt tot non-advisering
- (bindende) adviezen verworden tot "de facto-beslissingen"
- aantasting van de verantwoordelijkheid van de mandataris

3. Conclusies en beleidsaanbevelingen

a. Algemene doelstelling : verbetering van de kwaliteit van de beslissingen door inspraak en participatie

Het bestaan van adviesraden kan ongetwijfeld een gezonde bijdrage leveren tot de beleidsvoorbereiding. Adviesorganen bieden de maatschappelijk geëngageerde burgers de kans zichzelf te verenigen rond welbepaalde segmenten van de lokale samenleving en mee te werken aan het tot stand komen van een zo aangepast mogelijk beleid. Deze participatie aan de gemeenschap verdient waardering.

Ook het bestuur heeft baat bij geëngageerde burgers en organisaties. De adviezen die de overheid ontvangt, vertolken wat leeft in de doelgroep. Deskundigheid kan aan bod komen en de bestuurders kunnen beslissen met een grotere kennis van zaken.

Dat bestuurders deskundige adviezen inwinnen, kan de besluitvorming enkel verbeteren.

b. Adviesraden zijn "een middel" tot participatie en inspraak, zij zijn niet "het enige middel"

Rond inspraak, participatie en overleg heerst veel terminologische verwarring. Een algemeen aanvaarde definitie ontbreekt vooralsnog. Dat verhindert een juiste toewijzing en aflijning van de taken en opdrachten die aan adviesraden (kunnen) gegeven worden.

In de juiste betekenis van het woord zijn adviesraden samengesteld uit personen die omtrent een bepaald deelaspect van het beleid een advies (d.i. een deskundige mening of raadgeving) uitbrengen aan anderen die bevoegd zijn te beslissen, in casu het college van burgemeester en schepenen en/of de gemeenteraad.

Inspraak en participatie nemen vele vormen aan : informatiesessies, hoorzittingen, info-bladen, enquêtes, ideeënbusen, meldingskaarten, bezwaarschriften, (openbare) onderzoeken, raden van overleg, commissies, comités, adviesraden, gemeentelijke volksraadplegingen.

Het is principieel de bevoegdheid van het gemeentebestuur om in elk concreet geval te beslissen hoe de inspraak wordt georganiseerd.

c. Adviesverstrekking maakt deel uit van de beleidsvoorbereiding

- * Adviesverstrekking gebeurt in het kader van een deskundige voorbereiding van de besluitvorming. Advisering verschilt van beslissing. Een advies vertolkt een standpunt van een groep burgers die betrokken en/of deskundig is rond een bepaalde materie.

Goede adviezen moeten daarom afdoende onderbouwd en gemotiveerd worden teneinde het beslissingsniveau maximaal te informeren over de grondslagen en de draagwijdte van het advies.

- * Een advies blijft een advies. Het staat het gemeentebestuur vrij er al dan niet van af te wijken of andere adviezen in te winnen ten einde met nog groter inzicht een goede beslissing te nemen. Wanneer verschillende adviezen worden uitgebracht verdient het aanbeveling dat deze door de gemeentelijke administratie worden gecoördineerd.

Bindende adviezen zijn een contradictio in terminis. De beslissing wordt dan inderdaad genomen op het niveau van de adviesverstrekking.

- * Een advies wordt uitgebracht aan het bestuurlijk niveau. Dat betekent dat diegenen die bevoegd zijn om te beslissen niet kunnen deelnemen aan de adviesverstrekking. Men kan niet aan zichzelf adviseren. Dat hypothekeert het afstandelijk nemen van beslissingen.

Bijeenkomsten waar schepenen en/of raadsleden samenkomen met deskundige burgers in functie van een te nemen beslissing of een te voeren beleid zijn overlegorganen, geen adviesraden. Schepenen die aan een "overleg" deelnemen doen dit namens het bestuur en worden geacht het beredeneerde standpunt van het bestuur te vertolken.

d. Primauteit van de verkozen raadsleden

- * Het is de verantwoordelijkheid van de verkozen mandatarissen om de beleidskeuzen te maken. Zij moeten daarbij rekening houden met de globaliteit van het maatschappelijk gebeuren en de verschillende deelbelangen tegen mekaar afwegen.

Bepalingen waardoor de overheid verplicht wordt om uitgebrachte adviezen te volgen, doen afbreuk aan de verantwoordelijkheid en het gezag van de mandataris. Bindende adviezen zijn principieel te verwerpen.

- * Het nemen van beslissingen moet gebeuren met een maximale kennis van zaken. Het bestuur moet de mogelijkheid hebben om alle adviezen te vragen die nuttig worden geacht. In beginsel moet het bestuur vrij zijn om te beslissen al dan niet adviezen in te winnen. Uiteraard staat het eenieder vrij om spontaan zijn advies aan het bestuur te bezorgen.
- * Het verplicht opleggen van adviesraden door de wet- of decreetgever beperkt de eigen bestuursverantwoordelijkheid van het lokaal bestuur. Zulke verplichte advisering voor sommige beleidssectoren, terwijl dit voor andere deelgebieden niet het geval is, veroorzaakt daarnaast ongelijkheid en onevenwicht.

Sectoren waarin een adviesraad verplicht wordt, wegen zwaarder op de besluitvorming binnen de gemeente. De wet- of decreetgever dient zich dan ook uitermate terughoudend op te stellen ten opzichte van zulke verplichting en deze te beperken tot gevallen met een onbetwistbaar maatschappelijk belang.

Wel kan de Vlaamse of federale overheid de gemeenten logischerwijze verplichten om via adviesraden de burgers bij de beleidsvoorbereiding te betrekken in de gevallen waarin zij belangrijke specifieke subsidies

verleent. Zij creëert dan een kader om haar eigen middelen via de lokale overheid in te zetten met een door haar gewenste maximale betrokkenheid van het werkveld. Dit impliceert dat de Vlaamse of federale overheid de opdracht die aan de adviesraad wordt gegeven duidelijk omschrijft. Deze omschrijving moet verband houden met de subsidiëring. Via zulke subsidiëring beklemtoont de centrale overheid overigens het belang dat zij hecht aan de problematiek.

De gemeenteraad is evenzeer bevoegd om adviesraden op te richten en te erkennen teneinde het beleid voor te bereiden in samenspraak met het lokale werkveld.

e. Een goede organisatie en werking van adviesraden vergt een bestuurlijk kader

De wet- of decreetgever heeft de taak een kader te scheppen waarbinnen de adviesverstrekking kan bijdragen tot een grotere kwaliteit van bestuur en tegelijkertijd de verantwoordelijkheid van de mandatarissen te waarborgen.

Zulk kader heeft betrekking op de samenstelling en de werking van de adviesraden en de openbaarheid van de uitgebrachte adviezen.

Enkele aandachtspunten :

*** algemeen**

- correcte definiëring van de rol van de adviesraden waardoor hun opdracht afgelijnd wordt ten opzichte van andere overleg- en inspraakvormen ;
- het lokaal bestuur beslist vrij over de oprichting en/of erkenning van adviesraden en de gevallen waarin het de adviesraad verplicht zal consulteren ;
- het opleggen van verplichte adviesraden door de wet- of decreetgever beperkt de eigen verantwoordelijkheid van de lokale besturen, behalve ingeval zulke verplichting gepaard gaat met belangrijke subsidiëring van de lokale besturen in de desbetreffende sector en een duidelijke formulering van de opdracht van de adviesraad.

*** samenstelling**

- bewaken van een evenredige samenstelling waarin zowel de inzet van de rechtstreeks betrokkenen als hun deskundigheid aan bod komt ;
- verbod voor leden van de gemeenteraad tot participatie aan adviesraden.

*** werking**

- verplichte adviesraden vergen een minimale logistieke ondersteuning door de gemeente ;
- adviezen moeten duidelijk worden onderbouwd en omstandig gemotiveerd met vermelding en bespreking van de financiële gevolgen die de beslissing kan veroorzaken ;
- coördinatie van de verschillende uitgebrachte adviezen op het niveau van de gemeentelijke administratie.

Eindconclusies

1. Het is de opdracht van de wet- of decreetgever om een algemeen kader te scheppen waarin de rol van de gemeentelijke adviesraden tot zijn recht kan komen, evenwel zonder de verantwoordelijkheid van de verkozen mandataris in het gedrang te brengen. Zulk kader hoort thuis in de organieke Gemeentewet.

2. Het gemeentebestuur is bevoegd om adviesraden op te richten en/of te erkennen en te bepalen in welke gevallen het deze adviesraden zal consulteren. Het bestuur is tevens vrij om elk advies in te winnen dat nuttig wordt geacht.

Anderzijds staat het eenieder vrij zijn advies aan het bestuur te bezorgen.

3. Door het gemeentebestuur erkende adviesraden vergen een minimale logistieke ondersteuning. Een coördinatie van de verschillende uitgebrachte adviezen op het niveau van de gemeentelijke administratie is aan te bevelen.
4. Het verplicht opleggen door de wet- of decreetgever van de oprichting en/of erkenning van gemeentelijke adviesraden moet worden beperkt tot de gevallen met een onbetwistbaar maatschappelijk belang en de gevallen waarin de centrale overheid de gemeenten in belangrijke mate subsidieert in de desbetreffende beleidssector. De opdracht van de adviesraad moet dan duidelijk worden omschreven en in relatie staan tot de subsidiëring.
5. Gemeenteraadsleden kunnen geen lid zijn van adviesraden.
6. Adviezen vertolken het gemotiveerde standpunt van de betrokken adviesraad. Ze mogen niet bindend zijn voor het bestuur.

Slotbemerking

Het scheppen van een aangepast juridisch kader voor de democratische werking van gemeentelijke adviesraden past in de gemeentelijke organisatie en moet bijgevolg gebeuren in de Nieuwe Gemeentewet. Die blijft vooralsnog een federale bevoegdheid. De regionalisering van de Gemeentewet werd overeengekomen in het Sint-Michielsakkoord van 1992. In de verklaring tot herziening van de Grondwet van 12 april 1995 werd artikel 162 van de Grondwet voor herziening vatbaar verklaard.

We kunnen er alleen maar op aandringen dat de federale regering werk maakt van de regionalisering van de Gemeentewet. Deze regionalisering is onontbeerlijk om te komen tot een samenhangend beleid inzake de organisatie van het binnenlands bestuur en tot een verbetering van de kwaliteit van de lokale bestuursuitoefening.

Ook de Commissie voor Staatshervorming en Algemene Zaken van het Vlaams Parlement heeft de noodzaak van een regionalisering met het oog op de kwaliteit van de lokale bestuursuitoefening erkend. Het Vlaams Parlement beschikt daartoe vandaag niet over het juridisch instrumentarium.

III. Bedenkingen en opmerkingen van de heer Marc Suykens

De heer Marc Suykens meent dat er geen grote tegenspraak bestaat tussen zijn uiteenzetting van 5 februari 1997 en die van de heer Decoster. De spreker wenst een aantal aspecten wel scherper te formuleren.

Op de eerste plaats moet men in alle objectiviteit kunnen stellen dat het begrip adviesraad een achterhaald concept is uit de jaren 60 en 70. Men moet ervoor opletten om op dat vlak nog regulerend op te treden, ook in een eigen gemeentedecreet. De output van de bestaande adviesraden is immers zeer ontgoochelend. Men moet daarom vermijden om de adviesraden via wetgeving te institutionaliseren.

Men zou beter een creatief en toekomstgericht debat voeren over andere formules van communicatie met de bevolking en op dat vlak wetgevende accenten leggen.

Ten tweede moet men vermijden om adviesraden aan de gemeenten op te leggen als tegenprestatie voor vanuit de Vlaamse overheid ter beschikking gestelde middelen. Dat opent immers de poort naar tal van sectorale adviesraden. In het kader van een decreet of een subsidiëeringsmechanisme moet het wel mogelijk zijn om vanuit de Vlaamse overheid op te leggen dat er op lokaal vlak overleg en communicatie met de

bevolking moet worden georganiseerd, maar de formule van de adviesraden is hiervoor niet langer aangewezen.

Ten slotte zou er tijdens deze legislatuur een moratorium moeten komen wat betreft het verplicht opleggen van bijkomende adviesraden via voorstellen of ontwerpen van decreet. Men moet werken aan een grondige aanpak van de communicatie met de bevolking in een aparte kaderregeling in het gemeentedecreet.

Het is aanvaardbaar dat de Vlaamse overheid resultaatsgerichte beleidsopties wil realiseren en in dat kader van de gemeenten resultaatsverbintenissen vraagt. De middelen om die resultaten te bereiken moeten evenwel worden open gelaten. Momenteel werkt men teveel met middelenconvenanten en -decreten, wat trouwens in tegenstrijd is met wat men op het Vlaamse niveau voor zichzelf formuleert via de strategische planning.

IV. Bespreking

1. Vragen en opmerkingen van de commissieleden

De heer *Francis Vermeiren* toont zich verheugd over het standpunt van de heer *Suykens*. Hij gaat ervan uit dat de inspraak van de burger op elk niveau moet worden gewaarborgd. De adviesraden worden momenteel evenwel misbruikt en zijn vaak een spreekbuis van de oppositie. Dat levert dan adviezen op waarmee toch geen rekening wordt gehouden.

Hoe kan hieraan worden verholpen ? We moeten de oplossing zeker niet zoeken in het installeren van bijkomende adviesraden. Het zou wel interessant zijn de ervaring met de wijkraden in de grote steden te kennen. De indruk bestaat dat die wijkraden beter functioneren dan de adviesraden. Alleszins moet men erop waken dat de beslissingen getroffen worden door diegenen die verkozen zijn en die dus gemandateerd zijn om op te treden als de echte spreekbuis van de bevolking.

De spreker stelt dat het nuttig zou zijn als de administratie in samenwerking met de lokale besturen een inventaris en een evaluatie zou opmaken van de werking en de resultaten van de adviesraden.

De spreker meent dat de goede bedoelingen die achter het concept van de adviesraden schuilgaan niet worden waargemaakt. Er zijn zeer weinig adviesraden waar er een echte confrontatie van ideeën en meningen plaatsgrijpt. In die raden zijn het steeds dezelfde die hun mening verkondigen en die wordt dan als hét advies gepresenteerd.

De heer *Mark Van der Poorten* merkt op dat er op lokaal vlak (maar ook elders) een toenemende verstremming optreedt van de politieke, ambtelijke en adviserende wereld. Dat leidt tot een beeldvorming die het politieke, het ambtelijke en adviserende niveau gelijkstelt of die het ambtelijke en adviserende niveau zelfs in de plaats gaat stellen van het politieke niveau. Het beleid verliest daardoor aan herkenbaarheid, wordt minder herkend als een beslissend orgaan dat gemandateerd is door de kiezer. Die evolutie werkt een stuk anonimiteit van het publieke domein in de hand en doet de politiek aan gezag en slagkracht inboeten.

De spreker meent dat de mensen die participeren in adviesraden onvoldoende zicht hebben over het geheel van het beleid. Het is nuttig dat gemeenteraadsleden deelnemen aan de adviesraden, omdat zij de nodige informatie kunnen aanbrengen.

De heer *Herman De Loor* stelt dat men in het verleden te kwistig is geweest met het oprichten van adviesraden in verschillende sectoren. Hij is evenwel niet akkoord met de bewering dat adviesraden volledig achterhaald zijn. Een gemeentebestuur kan immers niet genoeg geadviseerd worden.

Het is wel aangewezen enige voorzichtigheid aan de dag te leggen en gedurende deze legislatuur geen adviesraden meer verplicht op te leggen. Over de voorliggende voorstellen van decreet tot oprichting van

adviesraden (ouderenraden en adviesraad voor ruimtelijk welzijn) moet daarom nog eens grondig worden nagedacht.

Dat neemt evenwel niet weg dat adviesraden vandaag de dag wel degelijk nog een rol te spelen hebben. Het kan evenwel niet dat de adviesraden bindende adviezen zouden verstrekken. Een advies kan niet verplichtend zijn en mag ook geen drukkmiddel zijn.

De spreker meent dat gemeenteraadsleden en schepenen geen zitting moeten hebben in adviesraden. Hun impact op de adviesraden is immers te groot. Als men gemeenteraadsleden bij de beleidsvoorbereiding wil betrekken, moet men gemeenteraadscommissies in het leven roepen.

De spreker vraagt zich ten slotte af aan welke concrete vormen van communicatie met de bevolking de heer Suykens denkt als alternatief voor de adviesraden.

De heer *Filip Dewinter* heeft als oppositielid in Antwerpen geen positieve ervaringen met de adviesraden noch met de districtsraden. Hij waarschuwt voor de 'radendemocratie', die hij als een erfenis van mei 1968 beschouwt. De adviesraden zijn uitgegroeid tot door de overheid gesubsidieerde lobby-organen. Het zijn in feite verdoken drukkingsgroepen, waarin allerlei organisaties zetelen die niet via democratische weg in de gemeenteraad geraken. Zij formuleren absurde stellingen tot meerdere eer en glorie van zichzelf.

Veel van die adviesraden zijn in feite overbodig, te meer daar zij de democratische legitimiteit van de gemeenteraad uithollen. De geformuleerde adviezen vormen soms een alibi voor het gemeentebestuur om bepaalde zaken wel of juist niet te moeten doen. Men verschuilt zich soms achter de adviezen om de eigen verantwoordelijkheid te ontvluchten.

De spreker haalt een nieuwe evolutie aan die volgens hem zeer gevaarlijk is. Sommige adviesraden (zoals de stedelijke migrantenraad) worden nu rechtstreeks verkozen. Op die manier wordt de uitholling van de democratische legitimiteit van de gemeenteraad nog versterkt en dreigen de adviesraden zich te ontwikkelen tot alternatieve gemeenteraden. Dat kan leiden tot parallelle besluitvorming. Wat is het standpunt van de heren Suykens en Decoster in verband met deze aangelegenheid ?

De heer *Fred Dielens* merkt op dat de adviesraden uiteraard het democratisch bestel en de taken van de gemeenteraden niet mogen uithollen. Anderzijds blijft er wel nood aan betrokkenheid van de burger bij het beleid. Bovendien is het positief dat mensen zich willen inzetten en adviezen aan het bestuur verstrekken. Zeker op het gemeentelijke niveau, dat het dichtst bij de burger staat, is een dergelijke advisering belangrijk en nodig. Adviesraden zijn verder een belangrijke uitlaatklep en een middel om te kanaliseren van wat leeft bij de bevolking.

De spreker onderschrijft de stelling dat de adviezen voldoende onderbouwd moeten zijn en dat het bindend laten verklaren van adviezen uitgesloten is. Dat neemt niet weg dat – zoals in het voorstel van decreet betreffende de ouderenraden – men kan bepalen dat het niet naleven van de adviezen door het bestuur gemotiveerd moet worden.

De spreker verwijst naar de uiteenzetting van de heer Decoster waarin gesteld werd dat het de taak is van de wet- of decreetgever om een kader te scheppen voor de adviesraden. Het gebrek aan een dergelijk kader op het vlak van de bestaande ouderenraden was precies de aanleiding om het voorstel van decreet betreffende de ouderenraden in te dienen. De spreker meent dat men voor het creëren van een decretaal kader voor de ouderenraden de federalisering van de gemeentewet niet dient af te wachten. Op die manier kan men tegemoetkomen aan de verzuchtingen van een groep die binnen afzienbare tijd één derde van de bevolking zal uitmaken.

De heer *Georges Cardoen, voorzitter*, stelt in dat verband dat niets belet dat mensen die de pensioenleeftijd bereikt hebben op de verkiezingslijsten worden opgenomen. Bovendien kunnen die mensen deel uitmaken van de cultuurraad, de milieuraad, de welzijnsraad, enzovoort.

Mevrouw *Cecile Verwimp-Sillis* erkent dat de betrokkenheid van de burger bij het bestuur, al of niet via adviesraden, belangrijk blijft. Wat de adviesraden betreft, is er behalve kwantitatieve gegevens over aantal

en soorten raden ook nood aan kwalitatieve gegevens. Sommige adviesraden werken weliswaar goed, maar sommige raden bestaan uit enkele gedreven mensen die in feite enkel zichzelf vertegenwoordigen.

Het uitbrengen van een bindend advies is inderdaad een *contradictio in terminis*. Als men evenwel mensen om hun advies of mening vraagt, moet men daar toch ook rekening mee houden of moet men minstens motiveren waarom het advies niet wordt gevolgd.

De spreker kan akkoord gaan met de stelling dat gemeenteraadsleden en schepenen eigenlijk niet thuishoren in adviesraden. Anderzijds vertegenwoordigen zij wel een belangrijke bron van informatie voor de mensen die het advies moeten verstrekken. Hoe moet de adviesraad anders aan de nodige informatie geraken ?

De heer *Georges Cardoen* meent dat de adviesraden voldoende kennis moeten hebben over de thema's waarover zij advies moeten uitbrengen. Zij kunnen de nodige informatie verkrijgen via de gemeentelijke diensten of via het schepencollege. De gemeenten voeren tegenwoordig op dat vlak een open beleid. Het is dus zeker geen noodzaak meer dat schepenen of gemeenteraadsleden in de adviesraad zetelen. Als zij wel deel uitmaken van de adviesraad, is het gevaar reëel dat er op hen druk wordt uitgeoefend zodat men geen objectief advies meer krijgt. Het kan niet de bedoeling zijn dat men de adviesraad steeds voldoening geeft.

Ook mevrouw *Veerle Heeren* is van mening dat men mensen zoveel mogelijk bij het beleid moet betrekken. Zij betwijfelt of de adviesraad daarvoor het middel bij uitstek is. In die adviesraden zitten vaak wereldvreemde mensen en vertegenwoordigers van organisaties die zelf geen voeling hebben met de organisatie die zij vertegenwoordigen. Het gaat vaak om adviezen van enkelingen die niet worden gedragen door de bevolking.

De spreker verwacht meer van de nieuwe communicatiemiddelen zoals hoorzittingen of informatiesessies. Als die deskundig zijn voorbereid en werken met een duidelijke agenda levert dat meer resultaat op dan adviesraden. Op een korte tijd kan men dan als schepenen of mandataris heel wat relevante gegevens verzamelen.

Een ander effect van de adviesraden is dat gemeentelijke ambtenaren in het opvolgen van al die adviesraden heel wat van hun kostbare tijd moeten steken. Daardoor kunnen zij minder tijd besteden aan andere belangrijke dossiers. Als men dan vaststelt dat de output van de adviesraden zeer pover is, kan men in feite spreken van verkwisting van belastinggeld.

Volgens de heer *Francis Vermeiren* moeten de gemeenteraden, de OCMW-raden en de gemeenteraadscommissies als de inspraakorganen bij uitstek worden beschouwd. Indien de leden van die organen zich niet voorbereiden en geen samspraak hebben met de burger, zullen zij niet meer herkozen worden. Verkozenen moeten wél bestendig hun oor te luisteren leggen bij de kiezers. Men moet evenwel afstappen van de idee dat verkozenen onbekwaam zijn en zich bestendig moeten laten bijstaan. Als men dat niet doet, blijft men de democratie immers verder uithollen en zagen de politici de poten vanonder hun eigen stoel.

Men mag uiteraard het kind niet met het badwater weggooien. Het is wel normaal dat wat in de jaren 60 en 70 gegroeid is, aan modernisering toe is. Ook is het evident dat de bestuurders moeten zoeken naar vormen van overleg, dialoog en hoorzittingen. Daar is zeker behoefte aan, niettegenstaande het bestaan van die 2000 adviesraden.

De spreker steunt het pleidooi om een moratorium in te stellen wat de oprichting van nieuwe adviesraden betreft. Hij meent verder dat de lokale bestuurders nog nooit zo sterk gedirigeerd werden als vandaag. Dagelijks worden de gemeenten immers overstelpt met richtlijnen en adviezen.

Wat de verzuchtingen van de groep ouderen betreft, moet er gezocht worden naar mogelijkheden om die bij het bestuur te betrekken. In eerste instantie moet dat gebeuren in de schoot van de politieke partijen. Men moet er alleszins mee stoppen om dergelijke aangelegenheden in wetten of decreten te reglementeren, want dat werkt niet langer.

De heer *Georges Cardoen* sluit zich aan bij de kritiek op de rechtstreekse verkiezing van bepaalde adviesraden, omdat dit de democratie uitholt. Hij erkent verder dat men de bevolking bij het lokale beleid moet betrekken. De vraag is wel of die betrokkenheid via adviesraden moet worden georganiseerd. Het huidige aantal adviesraden is eigenlijk van het goede teveel. De resultaten van die adviesraden zijn bovendien gering en staan niet in verhouding tot de inspanningen die bestuurders en ambtenaren moeten leveren om dat allemaal op te volgen.

De spreker meent verder dat gemeenteraadsleden en schepenen geen plaats moeten nemen in adviesraden. Als men als adviesraad een deskundig advies wil uitbrengen, moet men zich vooraf degelijk informeren. Hij onderschrijft verder het standpunt dat het verplicht opleggen van adviesraden de eigen bestuursverantwoordelijkheid beperkt. Er moet weliswaar een degelijke en goed functionerende inspraak worden gecreëerd of in stand gehouden, maar daarvoor zijn zeker andere vormen dan adviesraden denkbaar.

Wat de toekomst betreft, meent de heer Cardoen dat een en ander best geregeld zou worden in het gemeentedecreet. De federalisering van de Gemeentewet is evenwel nog niet voor morgen. Daarom stelt hij voor om nu reeds bij decreet een aantal correcties aan te brengen aan zaken waarvan eenieder aanvoelt dat ze niet goed functioneren. Een voorbeeld hiervan is de verplichte advisering door de cultuurraad met betrekking tot de culturele aangelegenheden in de gemeentebegroting. De gemeentebesturen werden er per omzendbrief aan herinnerd dat de cultuurraden zich over de culturele uitgaven in de begroting moeten uitspreken of anders zou de begroting niet worden goedgekeurd. Dat is duidelijk in tegenspraak met wat de administratie daarover denkt. Indien de regering dergelijke verbeteringen niet wenst aan te brengen, moeten er daaromtrent door het parlement initiatieven worden genomen.

2. Antwoorden van de heer Guido Decoster

Op de vraag of het concept van de adviesraden achterhaald is, antwoordt de heer Guido Decoster dat de adviesraden één vorm zijn van inspraak maar niet dé vorm. Hij steunt de suggestie van de heer Suykens om het debat over de communicatie met de burger in zijn geheel te voeren. In dat kader passen ook aspecten als ombudsfunctie, informatieambtenaar, communicatieambtenaar, enzovoort. Het uitgangspunt van dat debat moet de vraag zijn wat men nodig heeft in het kader van een betere lokale bestuurskwaliteit.

Als de overheid in het kader van een subsidiëring oplegt dat de bevolking moet worden betrokken, betekent dat niet noodzakelijk dat dit in de vorm van adviesraden moet gebeuren. De overheid kan van het lokaal bestuur wel verlangen dat er als tegenprestatie enige vorm van inspraak wordt opgezet, welke vorm van inspraak dat ook is. Er moet ook ruimte worden gegeven voor een lokale invulling. Het decreet betreffende het Sociaal Impulsfonds bijvoorbeeld stelt dat er lokale actoren bij het beleid moeten worden betrokken. Het is dan de gemeenteraad die beslist wie uitgenodigd zal worden, met dien verstande dat het werkveld moet vertegenwoordigd zijn.

Het is uiteraard de bedoeling dat de gemeenteraden beslissingen treffen en dat zij zich niet laten compromitteren door de adviesraden. Daarom is het ook essentieel dat gemeenteraadsleden niet in adviesraden zetelen.

De decreetgever legt in principe best geen verplichting op om bepaalde adviesraden op te richten. Als de gemeenteraad zelf een adviesraad wil oprichten, geniet het de voorkeur dat men kan terugvallen op een aantal algemene randvoorwaarden.

Iedere gemeente afzonderlijk kan in principe beslissen om haar adviesraden af te schaffen, met uitzondering dan van de adviesraden die ingevolge een wettelijke of decretale verplichting werden opgericht. Uit het onderzoek dat de administratie voert naar de adviesraden blijkt alvast dat veel gemeenten van oordeel zijn dat zij meer adviesraden hebben dan strikt nodig is.

Het meten van de kwaliteit van het in de adviesraden geleverde werk is een moeilijke en tijdrovende opdracht. Er loopt momenteel wel een bevraging bij de gemeenten maar de resultaten daarvan zullen nog een tijd op zich laten wachten.

Als men bindende adviezen zou toelaten waarvan men niet kan afwijken, kan men beter maar meteen stellen dat de adviesraad beslissingen moet treffen. Wie zich verplicht voelt om een advies te volgen, kiest best een ander beroep dan politicus. De eigenheid van het beroep van politicus is immers het maken van keuzes en beslissingen treffen uit een verscheidenheid van adviezen.

Wat de informatiedoorstroming naar de adviesraden betreft, moet men ervan uitgaan dat wie niet over de nodige informatie beschikt zich best onthoudt van het geven van adviezen. Zonder informatie kan men immers geen deskundig advies geven. In de samenstelling van de adviesraad geniet een evenwichtige mix van betrokkenheid en deskundigheid daarom de voorkeur.

3. Antwoorden van de heer Marc Suykens

De spreker kent de problematiek van de adviesraden zeer goed omdat hij in zijn vorige functie ongeveer 15 jaar op het terrein adviesraden heeft begeleid. Uit die ervaring is gebleken dat de output van de adviesraden in de zin van een degelijk en deskundig advies waar een gemeentebestuur haar beleid mee vorm kan geven, zeer gering is. Het is correct dat een bestuur nooit genoeg kan worden geadviseerd. De vraag is evenwel of de uitgebrachte adviezen een meerwaarde leveren voor het bestuur.

Betreffende de kwaliteit van de werking van adviesraden zijn er reeds enkele onderzoeken gedaan. Professor Roels (VUB) heeft een doctoraatsthesis gemaakt over het gemeentelijk participatiesysteem in Vlaanderen. Hij kwam onder meer tot het besluit dat het merendeel van de gemeentelijke adviesraden eigenlijk nieuwe verenigingen zijn die allerlei activiteiten organiseren (milieuweek, week van de jeugd, enzovoort). Ingevolge hun samenstelling brengen de bestaande adviesraden weinig waardevolle en zelfs gekleurde adviezen uit. Vaak gaat het om adviezen die gestuurd worden vanuit bepaalde verenigingen die aan belangenbehartiging doen. Op zich is er niets op tegen dat verenigingen hun belangen verdedigen, maar men mag het dan geen door de gemeente georganiseerde adviesraad noemen. Verder zijn er nog enkele deelonderzoeken gehouden, onder andere wat de milieuraden (door de Bond Beter Leefmilieu en de Mina-raad) en derdewereldraden betreft. Uit al die gegevens besluit de spreker dat de kwaliteit niet in verhouding staat tot de geleverde inspanningen, het engagement van velen en de regulering die errond wordt opgezet.

Dit alles neemt niet weg dat een correct en goed geconcipeerde adviesraad ook in de toekomst nog een rol kan spelen. De samenstelling en de functieomschrijving van de adviesraad moeten dan wel van een totaal andere orde zijn dan datgene wat er nu bestaat en wat men er via allerlei regulering van gemaakt heeft. Er moet dus een duidelijke trendbreuk komen. In ieder geval mag er geen regulering meer bijkomen.

Verder moet er zwaar worden gesaneerd in de bestaande adviesraden. Omdat men vooral doelgroepgerichte (per deelgroep van de bevolking) adviesraden heeft opgericht, krijgt men een overaccentuering van de belangen van bepaalde deelgroepen. In de toekomst zou men moeten evolueren naar enkele adviesraden per gemeente voor de grote beleidsdomeinen op gemeentelijk niveau. Wat samenstelling betreft, zou men moeten werken met kleinere groepen van 10 à 15 personen die in staat zijn om beleidsmatig te adviseren.

Om als gemeentebestuur de communicatie met en de betrokkenheid van de bevolking te organiseren zijn er vele mogelijkheden. Het instrument van de adviesraden is er daar slechts één van. De communicatiemogelijkheden kunnen verdeeld worden over drie grote terreinen. Het eerste fundamentele instrument zijn de politieke partijen en de verkozen mandatarissen. Ten tweede zijn er de door de gemeente zelf georganiseerde instrumenten, gaande van enquêtes, openbaar onderzoek, ombudsdienst, eenmalig ad hoc overleg, adviesraden, hoorzittingen, inspraakvergaderingen, enzovoort. Ten derde – en even essentieel – zijn er de door de bevolking zelf spontaan georganiseerde bewonersinitiatieven die een signaal zijn naar de politieke wereld (actiecomités, buurtcomités, witte comités, ...). Op die drie niveaus zijn er initiatieven mogelijk met een grote diversiteit van instrumenten, middelen en methoden.

Als men naar het buitenland kijkt, dan ziet men dat bijvoorbeeld in Nederland het instrument van de adviesraden niet sterk is uitgebouwd. Men legt er een grotere creativiteit aan de dag wat formules van inspraak betreft. In Vlaanderen heeft men zich te eenzijdig toegespitst op de radendemocratie.

Het is fout om te spreken van dé communicatie met dé bevolking. Men moet spreken met personen in functie van wat die personen kunnen aanbrengen. De mensen kunnen bijvoorbeeld meespreken over de concrete inrichting van hun straat. Een aantal mensen kunnen ongetwijfeld meepraten over hét milieubeleid, maar het zou naïef en utopisch zijn om iedereen te laten meepraten over hét milieubeleid of hét beleid van ruimtelijke ordening. Als men mensen over de totaliteit van een beleidsdomein wil laten meepraten, dan zijn daar in een doorsnee gemeente slechts een tiental mensen toe in staat. Het oprichten van grote adviesraden met 100 of meer personen heeft dan ook geen enkele zin en is onwerkbaar. Het is veel zinvoller om de mensen te betrekken via kleinere ad hoc initiatieven (hoorzittingen, inspraakvergaderingen) rond thema's waarover zij effectief kunnen meepraten.

De spreker deelt het standpunt dat men de primauteit en de beslissingskracht van de politiek moet versterken. Eerlijkheidshalve moet men ook durven toegeven dat er nood is aan een versterking en kwaliteitsverhoging van de gemeentelijke mandatarissen. Op dit ogenblik zijn er tal van gemeentemandatarissen die totaal onvoorbereid de gemeenteraad bijwonen. Sommige gemeenteraadsleden halen niet het noodzakelijke kwaliteitsniveau dat men toch mag verwachten van iemand die zich inzet voor het algemeen belang en die mee stuurt en beslist in de gemeenteraad. In die zin is het organiseren van opleiding en vorming van gemeentemandatarissen een even belangrijke pijler voor het versterken van de gemeentelijke democratie als de betrokkenheid van de bevolking. Beide pijlers moeten worden versterkt.

V. Voorlopige conclusies

De *voorzitter* stelt vast dat er over de partijgrenzen heen een vrij grote consensus bestaat over het feit dat het concept van de adviesraden niet optimaal functioneert. Hij vraagt om het verslag vlug af te werken en te versturen aan de commissieleden. Gelet op de vele gegevens die tijdens de gedachtewisseling zijn ingebracht, meent hij dat het voor de minister moet mogelijk zijn om een aantal verbeteringen ten behoeve van het gemeentelijk beleid tot stand te brengen (bijvoorbeeld inzake communicatie- en inspraakmogelijkheden, het opheffen van verplicht in te winnen adviezen). De VVSG en allicht ook de administratie zijn bereid om hieraan hun medewerking te verlenen.

De heer *Francis Vermeiren* wijst erop dat de gevoerde discussie het gevolg is geweest van een parlementair initiatief. In plaats van het verdere werk aan de minister over te laten, zou de commissie beter zelf het denkwerk voortzetten.

De *voorzitter* beklemtoont dat de minister zich volledig achter het initiatief van de commissie tot het organiseren van de gedachtewisseling heeft geschaard. Als de minister en dus de regering de commissie op een aantal terreinen kan tegemoetkomen, dan is dat een goede zaak. Indien dat niet het geval is, behoudt de commissie zich het recht voor om zelf initiatieven te nemen.

Voor het vervolg van de werkzaamheden stelt de voorzitter voor dat – vanaf het ogenblik dat het verslag beschikbaar is – er in aanwezigheid van dezelfde deskundigen én van de minister een nieuwe vergadering wordt belegd om na te gaan welke concrete verbeteringen er kunnen worden aangebracht.

De verslaggever,

Marcel LOGIST

De voorzitter,

Georges CARDOEN

BIJLAGE I.1.

Overzicht van de verschillende adviesraden met vermelding van hun rechtsgrond

Benaming	Wettelijke basis	Aard	Verplichting
cultuurraden	artikelen 2 en 5 van het decreet van 24 juli 1991 van het overleg en de inspraak in het gemeentelijk cultureel beleid.	sensu strictu ¹	ja
De beheers- en adviesorganen van de gemeentelijke culturele infrastructuur	1) art. 8 en 9 van 16 juli 1973 de wet waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen wordt gewaarborgd; 2) art. 5, §1, 3° van het decreet van 24 juli 1991 betreffende de erkenning en subsidiëring van de Nederlandstalige culturele centra die het culturele leven in de Vlaamse Gemeenschap bevordert.	sensu lato ²	ja
De sportraad	1) artikel 5 van het decreet van 5 april 1995 houdende erkenning en subsidiëring van de gemeentelijke sportdiensten en de sportdienst van de Vlaamse Gemeenschapscommissie. 2) De artikelen 2 en 5 van het decreet van 24 juli 1991 van het overleg en de inspraak in het gemeentelijk cultureel beleid.	sensu strictu	ja, wanneer de gemeente haar sportdienst erkend wil zien en hiervoor subsidies wil ontvangen zo niet volstaat de cultuurraad.
De beheers- en adviesorganen van de gemeentelijke sportinfrastructuur.	1) Art. 5, 4°, b van het decreet van 5 april 1995 houdende erkenning en subsidiëring van de gemeentelijke sportdiensten, de provinciale sportdiensten van de Vlaamse Gemeenschapscommissie; 2) De artikelen 8 en 9 van de wet van 16 juli 1973 waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd wordt.	sensu lato	ja
De raden en comités van de plaatselijke openbare bibliotheken.	1) De artikelen 1, §2 en 9 van het decreet van 19 juni 1978 betreffende het Nederlandstalige openbare bibliotheekwerk. 2) De artikelen 8 en 9 van de wet van 16 juli 1973 waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd wordt.	sensu lato	ja
overlegcomité tussen de gemeenten het O.C.M.W.	Artikel 26 bis van de wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn	sensu strictu	ja
centrumraad in het dienstencentrum voor bejaarden	1) Artikel 11, §2 van het decreet inzake voorzieningen voor bejaarden gecoördineerd door het besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 1991; 2) De artikelen 7 en 8 van het Besluit van de Vlaamse Executieve van 10 juli 1985 tot regeling van de erkenning en subsidiëring van dienstencentra.	sensu lato	ja

¹ d.w.z. naar de organen van de gemeente toe.

² d.w.z. in de gemeentelijke instellingen.

Benaming	Wettelijke basis	Aard	Verplichting
Bewonersraad voor serviceflats, wooncomplexen, rustoords	Artikel 15, §1, 2° lid, 7° en 8° van het decreet inzake voorzieningen voor bejaarden gecoördineerd door het besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 1991.	sensu lato	ja
seniorenraad	niets	sensu strictu	neen
gezinsraden	niets	sensu strictu	neen
gehandicaptenraden	niets	sensu strictu	neen
kindergemeenteraden	niets	sensu strictu	neen
lokale gezondheidsraden	niets	sensu strictu	neen
Jeugdraad	1) Artikel 3,§4 van het decreet van 9 juni 1993 houdende subsidiëring van gemeentebesturen en de Vlaamse Gemeenschapscommissie inzake het voeren van een jeugdwerkbeleid. 2) De artikelen 2 en 5 van het decreet van 24 juli 1991 van het overleg en de inspraak in het gemeentelijk cultureel beleid.	sensu strictu	ja omdat de gemeenteraad een jeugdwerkbeleidsplan moet goedkeuren na inspraak van kinderen en jongeren van zes tot vijftienwint jaar met het oog op het bekomen van subsidies. De kinderen en de jongeren zijn een doelgroep. Doet de gemeente geen beroep op subsidies dan volstaat de cultuurraad.
De provinciale commissie voor plaatsnaamgeving	De artikelen 3 en 6 van het decreet van 28 januari 1977 tot bescherming van de namen van openbare wegen en pleinen, zoals gewijzigd op 1 juli 1987.	sensu strictu.	ja
De gemeentelijke raad voor cultuur en vrije tijdsbesteding	Artikel 4 van het decreet van 28 januari 1977 tot bescherming van de namen van openbare namen en pleinen.	sensu strictu.	ja
Landbouwersraden	niets	sensu strictu	neen
middenstandsraden	niets	sensu strictu	neen

Benaming	Wettelijke basis	Aard	Verplichting
1) commissie voor advies voor gemeenten met meer dan 10.000 inwoners; 2) de regionale commissie voor advies voor gemeenten met minder dan 10.000 inwoners ³	Artikel 19 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van Ruimtelijke Ordening en Stedebouw	sensu strictu	ja
Dorps- en wijkraden	niets	sensu strictu	neen
verkeerscommissies	niets	sensu strictu	neen
de gemeentelijke adviesraden	120 bis van de Nieuwe Gemeentewet	sensu strictu	neen
stedelijke of gemeentelijke consultatieve preventieraad	circulaire van de minister OOP 18 modelreglement	sensu strictu	ja
gemeentelijke milieuvieraden lokale begeleidingscommissies	milieuconvenant	sensu strictu sensu strictu ⁴	verplicht verplicht
migrantenraden	niets	sensu strictu	neen
migrantenraad binnen de integratiecentra voor migranten	Artikel 9 van het Besluit van de Vlaamse Executieve houdende voorwaarden inzake erkenning en subsidiëring van de integratiecentra voor gehandicapten	sensu lato	ja, wanneer de gemeente een integratiecentrum voor migranten opricht.
welzijnsraden	in principes niet wettelijk geregeld	sensu strictu	neen

³ De taak van deze commissies bestaat erin advies te verlenen bij de Algemene Plannen van Aanleg en de Bijzondere Plannen van aanleg

⁴ deze commissie begeleidt het gemeentelijk natuurontwikkelingsplan.

Benaming	Wettelijke basis	Aard	Verplichting
Stuurgroep Sociaal Impulsfonds	Het decreet van 14 mei 1996 tot vaststelling van de regelen inzake de werking en verdeling van het Sociaal Impulsfonds voorziet in de oprichting van een lokale stuurgroep waarin vertegenwoordigers zitten van de gemeente(n) naast vertegenwoordigers van de O.C.M.W.'s & lokale actoren belast met het opmaken van een beleidsplan i.v.m. het gemeentelijk - of intergemeentelijk armoede - of welzijnsbeleid. Dit plan dient goedgekeurd door de gemeente(n) en O.C.M.W. (s).	sensu strictu	ja
derde wereldraden	niets	sensu strictu	neen
Participatieraden	Decreet van 23 oktober 1991 betreffende de medezeggenschap in het gesubsidieerd onderwijs.	sensu lato	ja
stuurgroep ⁵ Gemeentelijke Commissie van Advies Gedelegeerd Ambtenaar	Besluit van 1 april 1993 van de Vlaamse Executieve tot regeling van de tegemoetkoming van het Vlaamse Gewest voor de uitvoering van stads-of dorpsherwaarderingsprojecten artikelen 3, §2, a), d) ⁶ , 6 ⁷ , 10 ⁸ .	sensu strictu sensu strictu sensu lato	ja neen ja

⁵is een overlegorgaan dat op het niveau van het herwaarderingsgebied de beoogde operatie begeleidt. Zij is samengesteld uit vertegenwoordigers van de betrokken bevolking, deskundigen, initiatiefnemers en beleidsverantwoordelijken. Een herwaarderingsgebied is een gebied dat prioritair in aanmerking komt voor een beoogde operatie en dat afgebakend wordt op basis van ruimtelijke en maatschappelijke kenmerken uitgedrukt in een rapport dat een beleidsvisie voor het te herwaarder gebied formuleert. De beoogde operatie is een geheel van verwervingen en werken met het oog op de verwezenlijking van stads-of dorpsherwaarderingsprojecten, met het doel de woon-en leef functie te behouden, te bevorderen of te herstellen binnen een herwaarderingsgebied, rekening houdend met de eigen ruimtelijke, maatschappelijke, esthetische en socio-economische kenmerken (art. 1 van het besluit van de Vlaamse Executieve van 1 april 1993).

⁶bepaalt dat het verzoek van de gemeenteraad om erkenning van de afbakening van het herwaarderingsgebied moet vergezeld zijn van een verslag van de stuurgroep en het advies van de Gemeentelijke Commissie voor Advies; voorts moet uit de gemeenteraadsbeslissing blijken dat via de stuurgroep inspraak van de bevolking wordt georganiseerd.

⁷De Gedelegeerd Ambtenaar brengt in het kader van de procedure voor het bekomen van een subsidie inzake de verwerving van onroerende goederen en de uitvoering van werken advies uit.

⁸De stuurgroep maakt op vraag van het College van Burgemeester en Schepenen een verslag op in het kader van de procedure voor het bekomen van een subsidie inzake de verwerving van onroerende goederen en de uitvoering van werken.